STRONA 1-2 Aktualności wiadomości z życia ZPB
STRONA 3 Wiadomości z Polski
STRONA 4 Podróż do Ubiela
STRONA 5 Caryca nie mogła znieść...
STRONA 6 STANISŁAW MIKOŁAJCZYK: "POLSKA ZGWAŁCONA".
PROGRAM TV na TYDZIEŃ
STRONA 8 RELAKS ROZRYWKA HUMOR

NASZ INDEKS 63863 ● CENA 500 Rb. INDEKS W POLSCE 329258 ● CENA 60 Gr.

Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków • Rok wydania V • 17 - 23 lipca 1995 r • nr 28 (166)

WŚRÓD LAUREATÓW

Muzeum Miejskie-Galeria im. Slendzińskich w Białymstoku, Urząd Miejski, Wydział Kultury, Oświaty i Sportu w Białymstoku zorganizowali konkurs plastyczny pogranicza "Mój pamiętnik".

W konkursie wzięło udział około 400 dzieci z Polski, Litwy i Białorusi. Mnie się poszczęściło - otrzymałam nagrodę za swój rysunek.

Na uroczystość odebrania nagrody udałam się do Białegostoku. Dni spędzone w tym mieście pozostaną w mej pamięci na zawsze. Wręczanie nagród i prezentów odbywało się bardzo uroczyście. Bardzo spodobały się występy zespołów dziecięcych z Białegostoku.

Pani Dyrektor Stanisława Gryncewicz zaprosiła do Muzeum, bardzo ciekawie opowiadała o eksponatach.

Bardzo troskliwie opiekowali się mną pracownicy Podlaskiego Oddziału "Wspólnoty Polskiej", p. E. Półtorak i inni. Jestem im za to bardzo wdzięczna. Będę uczestniczyć w konkursie w roku następnym.

Zachęcam młodych artystów z innych miast do wzięcia udziału w konkursie.

Helena GRIAZNOWA.

Słonim

PIĘKNA UROCZYSTOŚĆ

Był ciepły, jasny dzień. Świeciło słońce i na twarzach wszystkich obecnych malował się radosny uśmiech. Wokół słychać było dźwięki muzyki i śpiew. Niektórzy nawet tańczyli. Taka cudowna atmosfera wytwarza się wówczas, gdy spotykają się złączeni przez Boga ludzie.

Działo się to 1 lipca 1995 roku w Trokielach. Tutaj odbyła się uroczystość kościelna, związana z cudownym obrazem Nawiedzenia Trokielskiej Matki Bożej. Cudowne wręcz zdarzenia stawiają Matkę Boską Trokielską na równi z Matką Bożą Ostrobramską i Częstochowską.

Przed 1 lipca do Trokiel przyjeżdziały różne pielgrzymki, żeby pokłonić się świętemu obrazowi. Od 30-go czerwca do 1 lipca odbywało się nocne czuwanie, ale główne uroczystości miały miejsce 1 lipca. Tego dnia o godzinie 12.00, ksiądz biskup Aleksander Kaszkiewicz, Ordynariusz Diecezji Grodzieńskiej, odprawił Mszę św., która dawała zupełny odpust.

Na uroczystość przybyło wiele gości: księży, diakonów, kleryków, siostr i braci zakonnych. Po odprawieniu Mszy św. ksiądz biskup podziękował za przybycie wszystkim pielgrzymom z północy, południa, wschodu i zachodu Białorusi, a także pielgrzymom z Polski i Francji. Następnie parafianie z Trokiel również podziękowali wszystkim zgromadzonym, a potem odbyło się wspólne śpiewanie pieśni kościelnych, które głosiły miłość do Boga.

Cieszę się, że ja również mogłam uczestniczyć w tej podniosłej uroczystości. Chcę za to podziękować w imieniu parafian naszemu księdzu Janowi - duszpasterzowi parafii Zabłockiej.

Zarówno ja, jak też i wszyscy uczestnicy uroczystości, powierzyliśmy wszystkie swoje prośby i myśli Matce Bożej Trokielskiej, aby modliła się za nas.

Lilianna URBANOWICZ

wieś Zabłocie

Na obóz harcerski

Oddział Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna w Giżycku od kilku lat współpracuje z Oddziałem ZP w Hoży. Dzięki tej współpracy w Hoży niedawno powstała drużyna harcerska, którą zaopiekowali się harcerze Giżycka. W ciągu tygodnia przebywało u nas dwóch instruktorów, którzy okazali nam dużą pomoc metodyczną.

Na zaproszenie TPGW w Giżycku 20-osobowa grupa dzieci z Hoży wkrótce uda się na obóz harcerski w Wydminach.

Wyjazd ten stał się możliwy dzięki inicjatywie prezesa Oddziału TPGW, p. Jadwigi Żurek, oraz doraźnej pomocy burmistrza miasta, p. Jana Grabowskiego.

Stefania SIŁKINA

Hoża

Spotkali się po raz trzeci

W dniu 8 i 9 lipca b.r. w Białowieży odbyła się trzecia z kolei międzynarodowa konferencja naukowa "Droga ku wzajemności", w której uczestniczyli naukowcy Polski, Białorusi, przedstawiciele resortu oświaty i kultury obu krajów, przedstawiciele Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Polsce, oraz Związku Polaków na Białorusi.

Bardziej szczegółową relację z obrad konferencji podamy w jednym z kolejnych numerów "Głosu".

Pod hasłem: " Są ludzie młodzi i wiecznie starzy. To wina charakteru a nie kalendarzy" odbył się koncert kabaretu"BI-BA-BO" w siedzibie Zarządu Głównego Związku Polaków. Kabaret ten powstał w Łodzi w 1896 roku i występował do 1916r. W 1972 roku scenarzysta i reżyser Wiesław Szczotkowski wpadł na pomysł, by kabaret reaktywować. "BI-BA-BO" to zespół estradowy ludzi tzw. "złotego wieku", ale obdarzonych niewątpliwie talentem wokalno-aktorskim. Jest to obecnie jedyny zespół w Europie w którym przeciętna wieku przekracza 70 lat. Ciekawe jest to, że najstarszy uczestnik kabaretu-pan Mikołaj Pawłowicz ukończył w tym roku 91 lat.

Na zdjęciu: Występuje zespół "BI-BA-BO".

WYCIECZKA DLA KOMBATANTÓW

Od 27 do 30 czerwca b.r. odbyła się po raz pierwszy wycieczka Kombatantów, obrońców Września 1939 r., zamieszkałych na terenie Białorusi.

Wycieczka ta była zorganizowana z inicjatywy Ministra do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych - Pana Adama Dobrońskiego, na koszt państwa polskiego. Kombatanci z Grodna i Brześcia, gościli w Siedlcach, gdzie byli podejmowani przez władze miasta i Zarząd Kombatantów A.K. W czasie trwania obiadu były wznoszone toasty na cześć Kombatantów z Kresów Wschodnich, było odśpiewane tradycyjne "STO LAT"! Po zakończeniu obiadu, przez kombatantów była odśpiewana "ROTA", hymn Polaków na Białorusi.

Po przybyciu do Warszawy, Kombatanci zostali zakwaterowani w Hotelu "GARNIZONOWYM". Dnia 29 do kasyna oficerskiego przybył Pan Minister do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych - A. Dobroński, który serdecznie powitał całą wycieczkę z Białorusi.

W swoim wystąpieniu podkreślił, jak bardzo leży mu na sercu dola Kombatantów z Kresów Wschodnich i dlatego będzie okazywana co kwartał przez Konsulaty RP na Białorusi przy udziale specjalnych Komisji pomoc materialna tym Kombatantom, którzy są materialnie źle sytuowani. Następnie odbyła się wycieczka do Płocka, gdzie Kombatanci zwiedzali Muzeum i Kościół. Potem złożono kwiaty na Mogile Nieznanego Żołnierza w Płocku i uczestnicy wycieczki byli podejmowani obiadem w Szkole Płockiej im. Armii Krajowej, gdzie nasi Kombatanci również złożyli kwiaty pod tablicą pamiątkową. Następnego dnia zostały złożone bukiety kwiatów pod Grobem NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA i na cmentarzu poległych Żołnierzy Radzieckich w Warszawie, zaś po obiedzie - powróciliśmy na Białoruś.

Podróż odbywała się autokarem ZPB. Bardzo troskliwie opiekowali się Kombatantami kierowcy autokaru - panowie Józef Kojta, oraz Zdzisław Bogusz, którym Kombatanci wyrażają serdeczną wdzięczność. Bóg zapłać!

Przewodniczący SPK w Grodnie

Apoloniusz WOLIŃSKI

P.S.

Podobne wycieczki mogą być wznowione, dlatego należy, by Kombatanci postarali się wcześniej o ważne paszporty zagraniczne.

UWAGA KOMBATANCI!

Został przedłużony okres przyjmowania DEKLARACJI od byłych Żołnierzy Polskich - OBROŃCÓW WRZEŚNIA 1939 r. Wnioski mogą składać również i ci żołnierze, którzy walczyli nie tylko z Niemcami, ale również i z Armią Czerwoną! Nie obowiązuje akceptacja przez Komitet Urzędu Weteranów Wojny przy Urzędach Wykonawczych.

Po Deklaracje proszę zwracać się do Związku Polaków: Grodno 230023. Dom Polski przy ul. Dzierżyńskiego 32, do Przewodniczącego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów - por. Apoloniusza Wolińskiego.

Godziny przyjęć: w każdą niedzielę od 10.00 do 13.00 pod wyżej wymienionym adresem, lub też listownie dla tych, którzy mieszkają daleko od Grodna.

Przewodniczący SPK

por. Apoloniusz WOLIŃSKI

AKTUALNOŚCI • FAKTY • WIADOMOŚCI

❒ W Mińsku uroczyście otwarto dwie nowe stacje metra: "Mołodziożnaja" i "Puszkinskaja".

❒ W dn. 22-26 lipca jest zaplanowana wizyta na Białorusi Patriarchy Moskiewskiego Aleksija II.

❒ Na 3 sesji III Zjazdu Białoruskiej Socjal-Demokratycznej Hramady na przewodniczącego tej partii został wybrany Nikołaj Statkiewicz, dotychczasowy przewodniczący " Biełaruskaha Zhurtawannia Wajskoucau".

❒ Jak oświadczył minister spraw wewnętrznych RB Jurij Zacharenko, w Republice zanotowano 128 tys. chronicznych alkoholików, 54 tys. osób chorych psychicznie oraz 1,5 tys. prostytutek.

❒ 29 czerwca nastąpiło połączenie na orbicie 100-tonowego amerykańskiego wahadłowca Atlantis ze 123-tonową rosyjską stacją kosmiczną Mir. Jest to pierwsza próba w cyklu prac poprzedzających budowę międzynarodowej stacji kosmicznej w 1998r. Będzie ona miała wielkość boiska futbolowego.

❒ Organizacja Narodów Zjednoczonych obchodzi 50-tą rocznicę swojego powstania. W chwili powstania miała ona 51 członków, obecnie liczy 185 członków. Personel ONZ liczy ok. 25 tys. osób. Głównym zadaniem tej organizacji jest utrzymanie i zapewnienie pokoju na świecie.

❒ Z okazji 50-tej rocznicy powstania Karty Narodów Zjednoczonych, w Stanach Zjednoczonych przebywał Prezydent Rzeczpospolitej Polskiej Lech Wałęsa.

❒ W Zamku Królewskim w Warszawie otwarto wielką wystawę " Orzeł Biały-700 lat herbu państwa polskiego".

❒ Do Rzymu przybył nowo mianowany ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Rzeczpospolitej Polskiej przy stolicy Apostolskiej Stefan Frankiewicz.

❒ Kuloodporny samochód uratował życie przezydentowi Egiptu Hosniemu Mubarakowi, na którego dokonano zamachu w Addis Abebie (Etiopia). Mubarak przybył do Addis Abeby na doroczny szczyt Organizacji Jedności Afrykańskiej.

❒ Po raz pierwszy na Litwie oficjalnie obchodzono rocznicę antyradzieckiego powstania 23 czerwca 1941r. Kontrowersje w środowisku żydowskim budzi jednak fakt, że powstanie to było popierane przez Niemców i w tym samym czasie zaczął się na Litwie holocaust. Władze Litwy starają się przedstawić powstanie jako dowód na to, że ich kraj nigdy nie chciał wstąpić do ZSRR.

Dla dzieci rejonu ostrowieckiego

Towarzystwo Miłośników Wilna i Kresów Wschodnich w Koszalinie, kierując się życzeniem Komitetu Pomocy Polakom na Wschodzie Kongresu Polonii Amerykańskiej Stanu Kalifornia w Los Angeles (prezes Pan Franciszek Kosowicz), uprzejmie informuje o udzieleniu pomocy finansowej dla dzieci z trzech parafii rejonu ostrowieckiego, które będą przebywać w Polsce - w Białogardzie,na kolonii polonijnej..

Organizatorem kolonii jest Towarzystwo Miłośników Wilna-Klub Michaliszek, oraz społeczeństwo miasta Białogardu. Rodacy na Wschodzie powinni wiedzieć, że ich Bracia w dalekiej Kalifornii i w Polsce pamiętają swoje korzenie i nie zapominają, w jakich warunkach odradza się język polski i kultura narodowa na Wschodzie.

Fundusze na organizację kolonii polonijnej dla dzieci z parafii Michaliszki, Kemieliszki i Swiranki, pochodzą ze zbiórek pieniędzy wśród społeczności polskiej z Los Angeles i z Białogardu, przy zaangażowanej postawie Prezesa Komitetu Pomocy Polakom na Wschodzie w Los Angeles, Pana Franciszka Kosowicza i Burmistrza Miasta Białogard - Pana Józefa Pieszko. Oni obaj, bowiem, pochodzą Białorusi i dobrze rozumieją ogrom potrzeb, z jakimi borykają się Polacy na Białorusi.

Kolonię polonijną zorganizowano na bazie Szkoły Podstawowej Nr 4 w Białogardzie. Dzieci zamieszkwały w kwaterach prywatnych mieszkańców Białogardu. Organizatorzy pomyśleli przede wszystkim o programie językowym kolonii. Dzieci z Michaliszek, Kiemieliszek, Swiranek, w ostatnich dwóch tygodniach roku szkolnego w Polsce zostały niejako wtopione w nowe środowisko ich rówieśników i rodzin polskich. Głównym zadaniem kolonii była nauka i doskonalenie języka polskiego, przystosowanie dzieci do odmiennych warunków codziennego życia, stworzenie im dni radości i życzliwej atmosfery polskiego domu, polskich nauczycieli i szkoły. Wszystko to ma pobudzić motywację i przekonanie do dalszej pracy dzieci nad sobą w domu rodzinnym na Białorusi, w budowaniu świadomości narodowej Polaków na Wschodzie.

Komitet Pomocy Polakom na Wschodzie przyznał pomoc finansową na transport dzieci od granicy do Białogardu i z powrotem, oraz na wycieczki krajoznawcze.

Należy tu podkreślić z uznaniem, że pomoc Komitetu z Los Angeles została przyznana nie po raz pierwszy dla dzieci ze Wschodu. Z pomocy tej korzystają co roku dzieci ze szkół, przedszkoli i kościołów na Białorusi, w Rosji, na Ukrainie, w Kazachstanie, na Litwie, Łotwie; studenci Polskiego Uniwersytetu w Wilnie; organizacje polskie na Wschodzie.

Pomoc ta w roku 1994 wyniosła ponad 23000 USD.

Komitet Pomocy Polakom na Wschodzie, za pośrednictwem Waszej Gazety, pragnie przekazać wyrazy wdzięczności hojnym fundatorom w Ameryce, którzy wspierają akcje zbiórki pieniędzy na rzecz Rodaków ze Wschodu, między innymi:

Polskim Liniom Lotniczym LOT

Mieczysławowi Dutkowskiemu-Prezesowi Kongresu Polonii Amerykańskiej w Płd. Kalifornii: "POLAM" Kasie Kredytowej

Andrzejowi JANASZOWI "Polskiej Fali Radiowej" Ośrodkowi Polskiemu L. A.

"MODERN TRAVEL" Henrykowi Westwalewiczowi

oraz:

Januszowi Wilczkowi - za ofiarowanie komputera

Markowi Trocińskiemu - za "MODEM"

Prof. Kazimierzowi Kowalskiemu

Bibliotece "Millenium" w Los Angeles

Państwu Gutkowskim - za książki

Wszystkim osobom nie wymienionym wyżej, organizacjom i instytucjom, które ofiarnością, lub pracą przyczyniły się w 1994 r. do udzielenia pomocy. W imieniu odbiorców tej pomocy, Komitet przekazuje głębokie wyrazy wdzięczności.

Prosimy o dalsze poparcie!

W imieniu organizatorów kolonii polonijnej w Białogardzie i z upoważnienia Ks. Proboszcza Leonarda Czuchońskiego z Michaliszek, rejonu ostrowieckiego, łączę wyrazy szacunku od dzieci z trzech parafii i ich Rodzin z Białorusi dla Komitetu Pomocy Polakom na Wschodzie w Los Angeles, życząc wszelkiej pomyślności i satysfakcji z pracy na rzecz Rodaków z Białorusi.

mgr Edward FLIK

JESZCZE POLSKI...

Co te dwa słowa oznaczają? Są one używane dla podkreślenia trwałości, niezawodności, długowieczności przedmiotów, które zostały wykonane jeszcze w Polsce przedwojennej. A oto przykład. W naszym Skidlu jeszcze przed wojną na ulicy Lenina (wówczas 3 Maja) został ułożony chodnik z kwadratowych płytek betonowych. Przez wiele dziesiątków lat służył on wiernie ludziom i mógłby służyć jeszcze w ciągu niejednego dziesięciolecia. Należało tylko dokonać drobnego remontu. Jednak ojcowie miasta postanowili ułożyć nowy chodnik, wykorzystując płyty, przeznaczone do wykładania rowów melioracyjnych. Jak postanowili, tak i zrobili. Odbyło się to w 1992 r. Jak widać na zdjęciu, dzieci cieszyły się z nowego lśniącego chodnika. Minęły trzy lata. Jak się okazało, ich radość była przedwczesna. Co się więc stało z chodnikiem? W wielu miejscach został on wydeptany do tego stopnia, że o sterczące pręty uzbrojenia można skaleczyć nogi. Co prawda, niekiedy chodniki remontują, ale fakty pozostają faktami: wiele płyt rozsypało się w zwyczajny żwir. Kto zawinił? Kierownictwo Rady Miejskiej chciało zrobić dla mieszkańców jak najlepiej, a wyszło na odwrót. Można obciążać winą producentów betonowych płyt, ale powstaje pytanie: a czy posiadali oni do dyspozycji cement w odpowiednim gatunku? Widocznie winę ponoszą zarówno producenci cementu, jak i producenci betonowych płyt. Sprawdziła się zasada, że każdą rzecz należy najpierw sprawdzić jakościowo. Nie byłoby wówczas tej męczarni dla przechodniów, nie byłoby niepotrzebnej straty pieniędzy. Przecież nie jest obojętne, czy coś ma służyć ludziom przez 50 lat, czy tylko 3. Słusznie zarzuca się kierownictwu Rady Miejskiej, że zanim się coś wykona, należy sprawę zbadać. Był na to czas.

Ilja BORISOW

Skidel

DLA CIEBIE, TWOICH BLISKICH I PRZYJACIÓŁ

Mija piąta rocznica pracy w naszej parafii księdza Michała Sapela. Z tej okazji składamy Mu najserdeczniejsze podziękowania za jego ofiarną pracę. Niech Bóg dobry darzy Go dobrym zdrowiem i pomyślnością na dalsze lata jego kapłaństwa.

Życzymy Mu by pozostał u nas kapłanem przez długie lata.

W imieniu wdzięcznych parafian

Regina MAJEWSKA

Dziunia ŁUKASZEWICZ.

◆ ◆ ◆

Od dziesięciu lat pracuje u nas ksiądz Władas Pietrajtis. Wielką miłością do ludzi obdarzył Pan Bóg tego kapłana. Posiada on dobre serce, którego wystarcza wszystkim potrzebującym.

Z okazji 12 rocznicy święceń kapłańskich pragniemy podziękować księdzu Władasowi za Jego naukę, dobre serce, wierność, szczerość i Jego ofiarną pracę. Życzymy Mu tradycyjnych 100 lat, wiele radości i szczęścia w życiu. Niech Pan Bóg dobry kocha Cię dalej i da Ci dużo sił dla Twojej owocnej pracy duszpasterskiej. Bądź zawsze z nami.

Parafianie z Mior

◆ ◆ ◆

Szanowna Redakcjo!

Jestem stałą czytelniczką gazety "Głos znad Niemna", bardzo lubię ją czytać. Dziś piszę do Państwa list z prośbą o zamieszczenie życzeń imieninowych dla naszego księdza Krzysztofa Karolewskiego, który przyjechał do nas z Polski przed pięcioma laty. Ksiądz Krzysztof z ogromnym zaangażowaniem zaopiekował się Kościołem w Rogoźnicy i z każdym dniem nasza świątynia staje się piękniejsza i bogatsza. Chylimy głowy przed naszym księdzem i składamy u jego stóp przepełnione wdzięcznością serca za olbrzymią dobroć i cierpliwość, z jaką Ksiądz prawadzi przed ołtarz zbłądzone dusze.

Niech Bóg Cię obdarzy zdrowiem
i Matka Królowa Korony Polskiej
ma Cię zawsze w swej opiece.

Józefa ROGACEWICZ

wieś Wojdziewicze

◆ ◆ ◆

Już od kilku lat niesie służbę duszpasterską w parafii Kaszubińskiej ksiądz Cezary.

W Dniu Imienin naszego Księdza składamy Mu najserdeczniejsze życzenia owocnej pracy i długich lat życia.

Dużo zdrowia Ci życzymy,
Łaski Bożej i Maryi,
Żeś przyjechał na te Kresy
Ogrzać wiarą ludzkie dusze.
Niech Cię Pan Bóg ma w opiece
Tego, Ojcze, zasłużyłeś.
Wielu ludzi nauczyłeś,
Jak powinni Bogu służyć.
Tą modlitwą, której uczysz,
Pięknie głosisz Boże słowo.
Za to wszystko, czego nas uczysz -
Dziękujemy Tobie, Ojcze.

Wdzięczni parafianie z Kaszubiniec

◆ ◆ ◆

Z okazji Urodzin Romanka Chocian rodzina składa Mu najserdeczniejsze życzenia . Życzymy dobrego zdrowia, szczęśliwych dziecinnych lat oraz Bożego błogosławieństwa w jego młodym życiu.

Babcia Zofia JASIEŃCZUK

Rumianek Romanek

Na niebie jasna zorza świeciła
Rumianek w polu ze snu zbudziła
Kwitnie rumianek, jak zioła inne.
Twoje lata dziecinne.
A potem kwitnie jako kwiat polny
Abyś ty był do wszystkiego zdolny
Kręci się, tańczy z radości się śmieje.
Przynosząc tobie dobrą nadzieję
Potem się zwraca,z prośbą do słońca
By szczęściem świeciło Tobie bez końca.
A listek z niego zrywa się, lata.
By cię kochali: mama i tata.
Tak to pracował w polu rumianek.
Żeby szczęśliwym został Romanek.

PODZIĘKOWANIE

Serdeczne słowa podziękowania za wspaniałą organizacje kolonii dla dzieci z Białorusi panu Senatorowi Tomaszowi Romańczukowi, sekretarzowi Senatora - panu Chmielewskiemu, pp. Ratasiewiczom, pani Beacie Otto, oraz całej Jednostce Wojskowej w Goldapi, składają klasa 1 "E" i klasa 2 "E" wraz z nauczycielką. Miłe będziemy wspominać chwile spędzone w Goldapi.

Maria SZULAŃCZYK

Nauczycielka klasy 1 "E" Szkoły Nr21 w Grodnie

WIADOMOŚCI Z POLSKI

KODEKS Z SUPRAŚLA

Wiadomość, pochodząca od kustosza działu rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Harvard w Cambridge w USA, o pojawieniu się na rynku antykwarycznym w Stanach Zjednoczonych Kodeksu z Supraśla, brzmiała niewiarygodnie. Było to w 1967 r. - przez 22 lata od zakończenia wojny uważano, że uległ on zniszczeniu podczas Powstania Warszawskiego w pożarze Biblioteki Narodowej, mieszczącej się w Pałacu Krasińskich.

Przed dziesięcioma wiekami (około 1050 r.) skryba przepisujący tłumaczone z greckiego teksty w nowym, opracowanym przez Cyryla alfabecie (głagolicy), nie mógł przewidzieć, jaki los spotka jego pracę w XX wieku.

Nazwę Kodeksu z Supraśla, nadał temu dziełu w 1823 r. odkrywca, profesor Uniwersytetu Wileńskiego, ks. M. Bobrowski. Kodeks stał się niezwykle cennym i unikalnym dokumentem w badaniach nad rozwojem języków słowiańskich. Usprawiedliwiona jest z tego powodu, powszechna wśród slawistów jego potoczna nazwa - Biblia Słowiańska. Odkryty w klasztorze w Supraślu foliał, zawierał 265 kart. Prof. Bobrowski 118 kart Kodeksu przekazał do dalszych badań slawiście jugosłowiańskiemu, B. Kapilarowi. Część ta znajdowała się w bibliotece w Lublanie. Następną część, składającą się z 16 kart, przekazano do Biblioteki im. Sałtykowa-Szczedrina w Petersburgu.

Po odzyskaniu niepodległości, skompletowany już dokument, stał się własnością Biblioteki Ordynacji Zamojskiej. Po klęsce wrześniowej Kodeks wraz z innymi cennymi starodrukami wywędrował do Niemiec, lecz dzięki usilnym staraniom bibliotekarzy polskich, powrócił do Warszawy.

W 1967 r., występujący incognito osobnik zaoferował Bibliotece Uniwersytetu Harvard sprzedaż Kodeksu za 40 tys. dolarów. Slawiści amerykańscy potwierdzili jego autentyczność i ocenili ówczesną wartość na 350 tys. dolarów. Żadna jednak instytucja amerykańska nie mogła go nabyć ze względu na odmowę ujawnienia osoby oferującej oraz legalność posiadania.

Sfinansowania tej transakcji podjęła się jedna z firm amerykańskich, importujących do USA polskie towary. Przebieg ostatniego etapu powrotu Kodeksu do Polski miał iście sensacyjny charakter. Stosownie do warunków, postawionych przez oferenta, transakcja miała być przeprowadzona określonego dnia styczniowego wieczorem, w nawie bocznej katedry św. Patryka w Nowym Jorku. Uzgodniona kwota (40 tys. dolarów) powinna być przekazana w gotówce, w dwudziestodolarowych banknotach, zapakowanych w ściśle określony sposób. Początkowo wymiana dokumentu na gotówkę przebiegała zgodnie z umową - w ciemnościach katedry paczki przeszły z rąk do rąk. Po chwili jdnak oferent wyrwał kupującemu paczkę z dokumentami i odrzucił przekazane pieniądze.

Zaskoczonym nabywcom (uczestniczyły dwie osoby) postawił nowy warunek: dokonanie wymiany paczek z zawartością ma nastąpić w Piątej Alei, przy otworze wrzutowym do sejfu bankowego. Po spełnieniu i tego żądania, Kodeks znalazł się na drodze, prowadzącej do Polski.

Od tego czasu Biblia Słowiańska, odzyskana w tak niezwykłych okolicznościach, znajduje się w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie, ale nieznane są koleje losu Kodeksu w latach 1944-1967. Kto wyniósł go z płonącej Warszawy, kiedy i przez kogo wywieziony został za ocean i kto go sprzedał w Nowym Jorku. Może jednak znajdzie się ktoś, kto pomoże tę zagadkę wyjaśnić?

Jerzy Z. WOJCIESZAK

Polsko-Litewski Zespół Parlamentarny

W Warszawie odbyło się inauguracyjne spotkanie Polsko-Litewskie Zespołu Parlamentarnego do obserwacji realizacji postanowień Traktatu.

W spotkaniu udział wzięli posłowie do Sejmu RP - Irena Nowacka, Henryk Bogdan i Jan Król oraz posłowie do Sejmu RL - Vytautas Pleškaitis, Evaristas Raišuotis i Zbigniew Siemienowicz, a także poseł Adam Dobroński, przewodniczący Polsko-Litewskiej Grupy Parlamentarnej.

W trakcie obrad dokonano przeglądu realizacji postanowień Traktatu między Polską a Litwą. Zespół spotkał się z przedstawicielami centralnej administracji państwowej - MEN, MON, MSW, MSZ, MWGzZ, oraz GUC i KG Straży Granicznej.

Z zadowoleniem stwierdzono postępującą współpracę między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Litewską, w obszarach, będących przedmiotem zainteresowania Zespołu. Wynika to m.in. z utrzymywania się w ostatnim roku wysokiej dynamiki kontaktów dwustronnych, tak rządowych, jak i parlamentarnych. Wyraźnym tego przykładem jest obserwowany w 1984 r. wzrost obrotów handlowych o 40%. Należy także podkreślić poprawę przepustowości przejść granicznych, zwłaszcza dzięki otwarciu przejścia granicznego Budzisko-Kalvarija. Odnotowano pozytywny rozwój współpracy wojskowej między obu państwami.

***

Hit we Wrocławiu

Kosztem 20 mln zł zostanie wybudowany we Wrocławiu supermarket niemieckiej sieci HIT. Właśnie wbudowano kamień węgielny pod inwestycję, której zakończenie zaplanowano na grudzień br. Jak stwierdził Kurt Dohle, będzie to największa tego typu inwestycja, zrealizowana dotychczas w Polsce przez jakiegokolwiek inwestora. Na działce o pow. 40 tys. mkw. stanie już nie supermarket, ale... hipermarket o łącznej powierzchni 14,5 tys. mkw., w tym 10 tys. mkw. samej powierzchni handlowej.

W ofercie sprzedaży znajdzie się ponad 12 tys. artykułów z branży spożywczej i przemysłowej. 95% - jak zapowiada inwestor - będzie pochodziło z Polski. HIT zatrudni ponad 400 osób.

***

Tysięczna spycharka

Wspaniałe wydarzenie odnotowała Huta Stalowa Wola. Z jej taśmy zjechała tysięczna spycharka gąsienicowa. Fabryka otrzymała też prawo do oznaczania godłem "Teraz Polska" jednego z typów spycharki. Zarówno tysięczny egzemplarz, jak i wyróżniony w konkursie "Teraz Polska", należą do liczącej dziesięć modeli rodziny spycharek gąsienicowych o mocy od 70 do 540 KM o wadze własnej od 7 do 56 ton. Eksportowane są one do wielu krajów świata.

O INTEGRACJI Z EUROPĄ

Dwie trzecie Polaków chce do Unii Europejskiej i deklaruje, że zagłosuje "tak" w ewentualnym referendum - wynika z ostatnich badań CBOS.

W ciągu minionego roku opinie mało się zmieniły. Liczba zwolenników integracji nieco spadła - z 79 do 76 proc. ; liczba przeciwników wzrosła z 6 do 11 proc.

EUROPA NIE DLA NAS?

Nadal dominują zwolennicy UE, mimo że prawie połowa (44%) nie wie, czy integracja przyniesie im osobiście straty, czy korzyści. Tylko co piąty (22%) jest przekonany, że mu się polepszy. Odsetek osób, upatrujących w integracji z Unią Europejską korzyści dla Polski, zmalał w ciągu roku z 50 do 35 proc.

64 proc. Polaków opowiada sie za przyłączeniem do Europy, w której nie będzie granic i podziałów. Chcą tego głównie ludzie z wyższym wykształceniem, biznesmeni i młodzież. Przeciw jest 26% - najczęściej rolnicy.

ZŁOTY TO NIE NIEPODLEGŁOŚĆ

Ponad połowa badanych: 55% - czyli o 7% więcej, niż przed rokiem - godzi się na zastąpienie złotego walutą europejską ECU.

Nie chcemy jednak - nawet po wejściu do Unii - utracić kontroli nad armią i polityką zagraniczną. Odpowiednio 58 i 67 proc. uważa za niesłuszne, aby decyzje, dotyczące polskiej polityki zagranicznej i wojska, podejmowano w Brukseli. Nieco wzrósł natomiast odsetek osób aprobujących osiedlenie się u nas cudzoziemców (z 42 do 47 proc.) i kupowanie przez nich ziemi (z 28 do 31 proc).

Orędownikami integracji są przede wszystkim mieszkańcy dużych miast, młodzież, ludzie lepiej sytuowani, aktywni.

Najwięcej zwolenników integracji jest wśród elektoratu Unii Wolności. Najmniej chętna integracji jest ludność wiejska, osoby starsze, bierne w życiu publicznym. Również wyborcy PSL wyrażają mniej entuzjazmu wobec wejścia Polski do UE.

Wrocław. Fot. Stefan Arczyński

Pole magnetyczne silniejsze od ziemskiego

W Instytucie Biochemii i Biofizyki PAN rozpoczął pracę Magnetyczny Rezonans Jądrowy (NMR) zakupiony w amerykańskiej firmie dzięki dotacji KBN i z własnych środków Instytutu. Jest to jedno z najpotężniejszych urządzeń badawczych, pozwalających na ustalenie struktury chemicznej i budowy przestrzennej każdego rodzaju cząsteczek, nawet tak wielkich i skomplikowanych jak białka i kwasy nuklearne DNA, RNA.

Sercem NMR jest magnez, wytwarzający pole magnetyczne 10 000 razy intensywniejsze od pola magnetycznego Ziemi. Pole to powstaje wewnątrz zwojów cieńkiego jak włos drucika, zanurzonego w ciekłym helu, który obniża temperaturę do minus 269 stopni C.

NMR jest prawdziwym cudem techniki, pozwala na utrzymanie jednorodności pola i jego stabilności, z dokładnością do miliardowej części jego wartości.

Magnetyczny Rezonans z pełnym specjalistycznym wyposażeniem i potężnymi komputerami, obecnie reprezentuje najwyższy światowy poziom w tej dziedzinie. Będzie służył całemu polskiemu środowisku naukowemu i umożliwi współpracę z zagranicznymi instytutami na zasadzie równorzędnego partnera, a nie ubogiego krewnego.

DROGA POD WISŁĄ

Była to propozycja zupełnie sensacyjna, zwłaszcza wówczas, w roku 1882. Warszawa nie mogła się jeszcze zdobyć na budowę stałego mostu przez Wisłę, mimo coraz dotkliwiej odczuwanej potrzeby dogodnej przeprawy przez rzekę, a tu pojawia się projekt zastąpienia mostu tunelem, łączącym pod jej dnem oba brzegi.

Ta podwodna droga miała mieć długość ok. 660 metrów, a przekrój eliptyczny o szerokości 10,5 metra i wysokości 4,5 metra. Trasa została podzielona na jednię dla pojazdów, oraz dwa chodniki dla pieszych tzw. piechoty. Zjazd z brzegów zapewniać miały okrągłe baszty, kryjące ślimakowo obniżające się jezdnie.

Ten niezwykły projekt tunelu wysunął młody wówczas architekt Adam Idźkowski, dla którego inspiracją stały się wrażenia z podróży do Anglii, gdzie miał okazję oglądać roboty, prowadzone przy budowie podobnych dzieł inżynierskich w Londynie. Pomysł był na pewno bardzo odważny i dlatego został przyjęty przez opinię z pewnym niedowierzaniem, co do możliwości jego realizacji. Jak się okazało - zasadnie, bowiem głos fachowców zabrzmiał całkowicie krytycznie, przede wszystkim z powodu niedokładnego przemyślenia projektu.

To niedopracowanie dotyczyło głównie strony technicznej. Idźkowski przewidywał roboty metodą odkrywkową w ten sposób, że najpierw byłaby wykonana połowa tunelu bliższa brzegowi warszawskiemu, a następnie pozostała. Wymagało to przemieszczenia nurtu rzeki, a autor wyobrażał sobie, że osiągnie ten cel, otaczając miejsce wykopu, dla pierwszej połowy tunelu, zwykłym wałem ziemnym, ewentualne przesiąki wody "w kształcie potów", jak się wyraził, usunie za pomocą pompy napędzanej jedną maszyną parową o mocy 50 KM. Było to oczywiście założenie błędne, gdyż grobla ziemna nie mogła powstrzymać naporu wód wielkiej rzeki, a do usuwania wody z dna wykopu o głębokości przekraczającej 15 m, byłaby potrzebna nie maszyna parowa o mocy 50 KM, lecz zespół maszyn o mocy wielokrotnie większej.

Przykładem pobieżnego opracowania projektu okazał się też problem wentylacji, którego autor właściwie w ogóle nie rozwiązał, stwierdzając jedynie, iż "... powietrze poruszane ciągłym ruchem przejeżdżających, szkodliwym dla zdrowia być nie może...".

Trafna krytyka spowodowała, że projekt Idźkowskiego zniknął z pola uwagi publicznej. Autor dał się później poznać jako zdolny i wzięty architekt, twórca wielu obiektów, m.in. dworca kolejowego w Skierniewicach (do dziś używanego). Sam zaś projekt ostał się w pamięci, gdyż został wydany w formie estetycznie zdobionej rysunkami broszury, stanowiącej dziś prawdziwy skarb dla bibliofilów.

Jerzy JASIUK

KRAJ OJCZYSTY

ZAWIŁE DROGI DO UBIELA

"Na wielkiej czerwonej płycie nadgrobnej kompozytora... wyryto tylko jedno słowo "Moniuszko", bez dat, bez podanego zawodu. To piękny symbol! Całą resztę powinien znać każdy Polak i wiedzieć o muzyku, którego dzieło weszło w krew narodu".

(W. Hulewicz. "S. Moniuszko. Król pieśni polskiej". Lwów 1893 r.)

Tak to zawsze bywa, gdy nikt dokładnie nie zna drogi, to radę daje każdy. W ten niedzielny poranek ruch na szosie był niewielki i z niecierpliwością czekamy na jakiegoś rowerzystę, czy przechodnia. A tu od razu dwóch mężczyzn w strojach, jakby się wybrali na polowanie. Do Ubiela? To i im trochę po drodze, proszą by z nami podjechać parę kilometrów, i już zamykając za nami drzwi słyszę:

- ... eto Poljaki jedut da Maniuszki...

Domyślić się im było łatwo: na autobusie firmowy znak "Energopolu", a i my wszyscy rozmawiamy po polsku. Rzeczywiście, jedziemy do rodowej siedziby wielkiego kompozytora po raz pierwszy, choć i jest to żenujące dla nas, mieszkańców Mińska, oddalonego stąd o niecałe 40 kilometrów. Drogę do Moniuszki powinniśmy znać wszyscy, komu zależy na poznaniu i pielęgnowaniu miejsc szczególnie bliskich naszym sercom.

Wycieczka była zorganizowana bardzo łatwo, jak na nasze czasy. Kierownictwo firmy "Energopol" z Gliwic, która teraz buduje gmach w Mińsku, nie tylko użyczyło nam autobusu, ale i wyraziło chęć odbyć wspólnie tę podróż.

W osiedlu Oziernyj spotykamy panią Irenę Nieścierowicz, która prowadzi nas do muzeum, działającego tu od maja 1969 r. U kolebki tego jedynego muzeum Moniuszki stali profesor M. Fuks i białoruski kompozytor - Henryk Wagner, który studiował w Warszawskim Konserwatorium, oraz biograf kompozytora- Rydzyński.

- A zaczęło się tak - opowiada pani Irena. - Mój ojciec, Wasil Wasiljewicz przyjechał tu pracować po studiach. Był nauczycielem geografii i często z uczniami odbywał wycieczki po okolicy. Chciał odkryć dzieciom nie tylko piękno ojczystej ziemi, ale i opowiedzieć coś o wybitnych ludziach, którzy tu się urodzili i żyli.

Dowiedzieliśmy się, jak to Wasyl Nieścierowicz, białoruski inteligent wraz z uczniami zaczął tworzyć muzeum w czasach, kiedy to imię kompozytora było tu prawie nieznane, a naczelnicy w gabinetach mówili: "Po co? Wszak był paniczem". Ale znalazł się uczciwy człowiek Burło z rejonu, co nawet dał jakieś pieniądze i sprzyjał całej sprawie. A czas odkrywał rzeczy dotąd nieznane. Okazało się, że ród Moniuszków - to nie ohydni wyzyskiwacze, a ludzie wykształceni, którzy włożyli wiele wysiłków i uporu dla rozwoju i oświaty tego kraju. I została po nich dobra pamięć!

Ojciec Stanisława Moniuszki, były żołnierz armii Napoleona, prowadził spokojne ziemiańskie życie, ciesząc się niewielkim dostatkiem i wierząc w przyszłość swych dzieci. 5 maja 1819 r. w folwarku Ubiel przyszedł na świat tak oczekiwany chłopczyk. Oto jak wspomina kompozytor te lata:

"Od najmłodszych lat czułem nieprzeparty pociąg do muzyki. Matka moja pierwsza dostrzegła we mnie tę połyskującą iskierkę zdolności i jak tylko palce moje nabrały cokolwiek siły, sama zaczęła mnie uczyć początków ukochanej sztuki..."

Otaczał go cudowny świat; prości i mężni ludzie, ich legendy i podania, urzekające pieśni, które śpiewali zawsze, przy każdej okazji, a śpiewali dźwięcznie i czysto, jak i czysta była ich dusza. To było potężne źródło, z którego Moniuszko będzie czerpał natchnienie przez całe swoje twórcze życie.

Na razie muzeum zajmuje kilka niedużych pokoi z bogatą kolekcją eksponatów o twórcy polskiej opery narodowej, z takimi arcydziełami, jak "Halka" i "Straszny dwór" na czele. Niezwykle bogata jest spuścizna po tym skromnym i pracowitym człowieku, który za życia nie zdobył wielkiej sławy, ani bogactwa. Obarczony codziennymi kłopotami o dobrobyt rodziny, nie łaknący dla siebie nic, oprócz możliwości spokojnej pracy, zdołał stworzyć 5 baletów, 6 kantat, 7 mszy z Requiem Ostrobramskim, 4 litanie, 7 polonezów i wiele innych utworów, z niezapomnianymi przez wielbicieli niejednego pokolenia "Śpiewnikami domowymi". Moniuszko stworzył polską pieśń artystyczną, polską operę narodową, polską muzykę chóralną. I, jak napisał jeden z muzykologów, "Sam jeden odrobił swoją pracą, co zaniedbały całe pokolenia".

Żył zawsze z niepokojem o los narodu. Po upadku powstania styczniowego, Moniuszko pracował ze szczególną gorliwością, wierząc, że swą pracą też będzie służył Ojczyźnie. To był czas, kiedy tworzył chyba jedno z największych swych dzieł - operę "Straszny Dwór", którą udało się wystawić w Warszawie już w 1865 r., świadcząc w ten sposób, że duch narodu nie został złamany. Ale żeby publicznie wykonać kantatę osnutą na fragmentach "Dziadów", trzeba było ją nazwać "Widma" - carska cenzura nie życzyła sobie mickiewiczowskich tytułów. Moniuszkę dobrze znali w Moskwie, Sankt-Petersburgu, Pradze. Był on przyjacielem Smetany, Dargomyskiego, to dzięki ich zabiegom i pomocy, jego dzieła były wystawiane na scenach znakomitych rosyjskich i czeskich teatrów. Szczególne więzy łączyły go ze zwolennikiem białoruskiego odrodzenia - W. Dunin-Marcinkiewiczem, którego libretta służyły mu jako podstawa dla wodewilów i oper komicznych, wystawianych w Mińsku. Całe swe życie Moniuszko utrzymywał z mińskimi i grodzieńskimi muzykantami szczere kontakty, propagował ich utwory, pomagał, kształcił.

Pani Irena mówi, że dziś ludzie w osiedlu są nastawieni bardzo przychylnie, żeby w odległym o dwa kilometry Ubielu był odbudowany folwark, gdzie już będzie muzeum kompozytora z prawdziwego zdarzenia. Była tu słynna M. Fołtyn i przywiozła nowe eksponaty, przekazała pewną kwotę na początek odbudowy siedziby w Ubielu. Dziś już jest wyznaczony teren, generalny plan, są pewne fundusze - w przyszłym roku sprawa musi ruszyć z miejsca.

A na razie z różnych stron jadą ludzie do jedynego muzeum Moniuszki. Przerzucam kartki księgi pamiątkowej. Dużo słów wdzięczności i podziwu za pieczołowite zachowanie pamięci o wielkim kompozytorze. Szkoda, że Ubiel nie tak już często jest odwiedzany przez nas, jak gdyby nam nie chodziło o Moniuszkę, jego cudowny twórczy dorobek, jego patriotyzm. Droga do przepięknego Ubiela powinna być nam dobrze znana i broń Boże, żeby nie zarosła chwastami niepamięci.

- Pamiętam moje pierwsze spotkanie ze zwiedzającymi muzeum, a ojciec mnie wciągnął w tę działalność jeszcze jako uczennicę - opowiada pani Irena. - Strasznie się bałam, jąkałam się. Potem przeszło. Teraz uczę się polskiego dorywczo na Uniwersytecie Warszawskim. I wiecie, nam, Białorusinom, a w naszej grupie są ludzie z różnych krajów, nauka idzie lżej, może dlatego, że mamy wspólne językowe korzenie.

- Może w przyszłości goście z Warszawy, Poznania, Krakowa pani będzie oprowadzać po muzeum, tłumacząc wszystko już po polsku?

- Koniecznie, koniecznie. To trud niemały, trzeba przemyśleć całą prelekcję, zrobić to gramatycznie, bez zarzutu. Do tego potrzebny jest czas, ale możliwie to tak i będzie. Mam zamiar znów jechać do Warszawy na 2 -3 miesiące szukać nowych materiałów dla naszego muzeum i oczywiście, uczyć się polskiego. Teraz w Ubielu, nieopodal młodego gaiku, stoi skromniutki pomnik kompozytora. Lekki wiosenny wiatr kołysze gałązki z pierwszą zielenią. Jest cicho i spokojnie. Myślami podążam w te dalekie czasy... 176 lat temu, jak teraz piszą wszystkie encyklopedie świata, tu urodził się wielki artysta, człowiek silnego charakteru, szlachetnej, wzruszająco prostej duszy, który tak oto określił swoje przeznaczenie: Muzyka - lek najskuteczniejszy. Nie potrafię miecza dzierżyć w ręku, tylko muzyką mogę służyć mojemu narodowi. By mógł odetchnąć, uspokoić się, zapomnieć na chwilę o bólu dojmującym, obejrzeć się wstecz, w lata dawno minione, uśmiechnąć się..."

Pokłońmy się Jemu!

Ryszard JASIŃSKI

Na zdjęciach:

1. Pani Irena Nieścierowicz oprowadza dzieci (Mińska Polonia) po muzeum.

2. Pani Irena z polską odznaką za przechowywanie pamięci o Moniuszce.

3. Dzieci (Mińska Polonia) w Ubielu koło pomnika.

KULTURA

"CZEKA NAS WIELKA PRACA"

Rozmowa z inicjatorką powstania i prezesem Towarzystwa "Stary Brześć" w Brześciu, Iriną Ławrowską, pracownikiem naukowym Instytutu Pedagogicznego w tym mieście

- Pani Irino, początki Brześcia giną w mroku dziejów, a mimo to w mieście brak jakiejkolwiek zabudowy świadczącej o jego bogatej przeszłości.

- Niestety, na przestrzeni 150 lat planowo zacierano wszystko, co mówiło o historii i losach miasta. Przeżywszy częściową zagładę w latach 30-tych XIX w., stare miasto umierało również w 1918 r., potem w latach 1939-1941, nawet w 1944 r., kiedy front przesunął się daleko na wschód. Niszczenie Brześcia nigdy nie było dziełem przypadku. Zawsze wynikało z celowej polityki. Wyrok na stary Brześć Litewski wydał car Mikołaj I, który postanowił wznieść na jego miejscu twierdzę obronną, chroniącą zachodnie granice imperium. Oficjalnie uzasadniono to wynikiem kampanii wojsk francuskich przeciwko Rosji w 1812 r.Faktycznie jednak carem kierowała chęć zniszczenia miasta, które było kolebką znienawidzonej Unii. O rozwiązaniu takim - jak świadczą dokumenty - myślała już Katarzyna II, na zlecenie której inżynierowie Dewalan i Opperman opracowali w 1797 r. projekt zniszczenia Brześcia. Caryca nie mogła znieść, że na zachodnich krańcach Jej imperium istnieje miasto, w którym znajduje się tyle katolickich klasztorów. Jej zamiar podjął dopiero Mikołaj I. Uczynił to w ramach generalnej antykatolickiej ofensywy podjętej w 1827 r. Wówczas to zlikwidowano w Rosji wszystkie klasztory Bazylianów, w 1832 r. zamknięto 191 klasztorów należących do katolickich zakonów i zgromadzeń, a w latach 1833-35 tylko w diecezji wileńskiej "nawrócono" na prawosławie 1714 rzymskokatolików i 122 416 unitów przejmując jednocześnie dla prawosławia 91 obiektów sakralnych i 9 ich filii. Świątyń rzymskokatolickich nie przejmowano tylko w Brześciu. Budowę twierdzy rozpoczęto od zniszczenia katedralnej cerkwi św. Mikołaja, w której została zawarta Unia Brzeska. Był to typowy akt nienawiści.

Brama Terespolska.

Brześć przedwojenny.

pozostałe bowiem obiekty sakralne - m.in. kolegium i klasztory: Bazylianów, Trynitarzy, Bernardynek, Brygidek i Agustianów - zostały "zaadaptowane" na potrzeby budowanej twierdzy. Zamieniono je na stajnie, obory i koszary. Los ten nie ominął zresztą świątyń prawosławnych i żydowskich. Ofiarą ówczesnego zniszczenia padł m.in. Klasztor Siemionowski, Michajłowskaja Cerkiew, cerkwie Świętego Przemienienia i Św. Trójcy oraz jedna z najstarszych w Europie synagog, zbudowana w 1411 r. na mocy przywileju nadanego Żydom przez księcia Witolda. - Obiekty te, pomimo że przejęte na inne cele, przetrwały jednak aż do drugiej wojny światowej.

- Tak, niektóre z nich zostały częściowe uszkodzone w czasie ostatniej wojny. Zniszczeń doznał m.in. jednopiętrowy budynek kolegium Jezuitów, bazyliańska cerkiew i kościół Bernardynek. Marszałek Timoszenko, ktory obejrzał twierdzę po opuszczeniu jej przez hitlerowców, zbytnio nad tym nie rozpaczał. Uznał, że przy okazji może załatwić swoje prywatne porachunki. Machnięciem ręki rozstrzygnął los 300-letniego "Białego Pałacu", czyli pobazyliańskiej cerkwi, w którym podpisano w 1918 r. Pokój Brzeski między Niemcami a Rosją Sowiecką, uznany przez stalinowską historiografię za haniebne kapitulanctwo. Timoszenko, polecając wysadzić twierdzę w powietrze, chciał przypodobać się generalissimusowi i zatrzeć wszelki ślad po akcie pokojowym, na mocy którego Kraj Rad po raz pierwszy musiał przyjąć dyktat Niemców.

- Dzisiaj na terenie tego zabytkowego nie ma już żadnych obiektów stanowiących niegdyś kościoły i klasztory?

- Niestety nie. Zostały one bezwzględnie zniszczone w 1972 r. podczas budowy pomnikowego zespołu "Twierdza Brzeska - bohater". Projektujący go nie uwzględnili historycznego znaczenia ocalałych budynków. Nie jest wykluczone, że ich po prostu nie znaleźli. Gdyby bowiem znali ich pierwotne przeznaczenie, nie czyniliby z niektórych z nich komunistycznych "Panteonów". Cmentarz obrońców twierdzy urządził m.in. na dziedzińcu kolegium Jezuitów. Płonie na nim wieczny ogień. Autor centralnej części monumentu ludowy artysta ZSRR, Laureat Nagrody Leninowskiej, Andriej Kibalnikow, działał w swojej dziedzinie niemalże jak poeta Majakowski, polecając przeczesywać przeszłość młotami pneumatycznymi. Dzisiaj zwiedzający twierdzę turyści nie zdają nawet sobie sprawy, że oglądają w znacznej mierze sztuczne, stworzone rękoma architekta ruiny, nie będące efektem działań wojennych. Nie wiedzą też, że niegdyś mury te były fragmentami wspaniałych świątyń. Z pamiętających czasy Wielkiego Księstwa Litewskiego, cudem przetrwały tylko klasztory Bernardynek i Bernardynów, położone na wyspie szpitalnej - stanowiącej w przeszłości przedmieście wołyńskie starego Brześcia. Nie włączono jej w obszar zespołu pomnikowego, bo aż do 1990 r. stacjonowało na niej sowieckie wojsko, które w różny sposób wykorzystało klasztory i świątynie. Mieściły się w nich szpitale, a następnie stajnie i obory. Są to wyjątkowo cenne zabytki. Stanowią bowiem mieszaninę wileńskiego baroku i zachodniej architektury. W kościele Bernardynów po raz pierwszy w polskiej architekturze zastosowano elipsowe sklepienia w nawach bocznych, a także oryginalną rzeźbę podwójnych pilastrów fasady, zakończonych trójspadzistym szczytem.

- A jakie są obecnie losy tego zabytku?

- Członkowie organizacji "Stary Brześć" próbowali go ratować. Oczyściliśmy go z nawozu, rupieci i brudu, ale z braku środków musieliśmy pracę przerwać. Jego renowacja wymaga ogromnych pieniędzy których po prostu nie posiadamy, sugerując między innymi różne możliwości utworzenia funduszu odbudowy klasztoru. Prowadzimy również akcję popularyzatorską wśród mieszkańców Brześcia, starając się uczulić ich na przeszłość rodzinnego miasta. Zbieramy też najróżniejsze archiwa i pamiątki. Sprawia nam to jednak olbrzymie trudności.

- Dlaczego?

- Za czasów sowieckich wywieziono z Brześcia praktycznie wszystko, co tylko nadawało się do wywiezienia. Bez śladu zniknęły archiwalia i bezcenne relikwie kultury sakralnej. Cudem z różnych katastrof ostał się tylko, pochodzący z początku XVI w., Cudowny Obraz Matki Boskiej Brzeskiej, który powrócił do odzyskanego przez katolików kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego. Jest to tylko mały ułamek tego, co przepadło bezpowrotnie, co zostało zrabowane, by zatrzeć pamięć o naszych przodkach. By ukryć fakt, że kiedyś Polacy, Litwini, Białorusini i Żydzi, katolicy obu obrządków i prawosławni potrafili współżyć w duchu tolerancji.

- Czy zdaniem pani możliwe jest przywrócenie przynajmniej pamięci o tym pozytywnym zjawisku?

- Przywrócenie tego, co utraciliśmy nie jest możliwe. Możliwe jest tylko uświadomienie sobie poniesionej straty. Jest to m.in. zadanie dla "Starego Brześcia". Czeka nas wielka praca.

- Dziękuję za rozmowę.

Marek A. KOPROWSKI

Śpiewa chór "Głos znad Niemna"

ODCINEK III

Czesław Walcz

Ale czas nieubłaganie biegnie naprzód, czas się pożegnać... z nadzieją na ponowne spotkanie.

W dn. 25-30 listopada chór wyjeżdża do Polski na zaproszenie wicewojewody łódzkiego, p. Mariana Łabędzkiego. Szlak prowadzi przez Skierniewice i Łódź.

Na początku występowaliśmy w Skierniewicach przed młodymi widzami - uczniami szkół, którzy przyjmowali nas bardzo ciepło.

Wieczorem 25 listopada, wojewoda skierniewicki - A. Chorzewski, urządził spotkanie chórzystów ze społecznością miasta. Był to wspaniały wieczór wypoczynku i nawiązania kontaktów pomiędzy ludźmi. Omawiano sprawy, dotyczące współpracy na przyszłość w różnych dziedzinach wiedzy, kultury i in.

Kierownik chóru Wiktor ADAMOWICZ

Wojewoda A. Chorzewski, wicewojewoda F. Opiłowski i inne osobistości, zrobili na nas bardzo dobre wrażenie swoją kulturą, inteligencją, poczuciem odpowiedzialności.

W dn. 26 i 27 listopada zespół koncertował w Żyrardowie i Wolborze. Wielką niespodzianką i przyjemnością dla uczestników chóru w Wolborze była przejażdżka na bryczkach.

28-29 listopada chór występował w Łodzi w Domu Kultury, oraz w Ośrodku Duszpasterstwa Środowisk Twórczych Archidiecezji Łódzkiej. W ciągu dwóch dni zwiedziliśmy Łódź. Byliśmy w muzeach, zapoznaliśmy się z zabytkami miasta. Prawa miejskie Łódź otrzymała w 1423 r., jednakże do końca XVII w. pozostawała miasteczkiem rolniczym. Dopiero XIX wiek przyniósł miastu olbrzymi rozkwit. W latach 1860-1897 liczba mieszkańców zwiększyła się 10-krotnie. Łódź stała się potęgą włókienniczą, a także ważnym węzłem komunikacyjnym. Łódź stanowi centrum aglomeracji wiejskiej, obejmującej Pabianice, Aleksandrów, Konstantynów, Zgierz, Ozorków, Stryków i Głowno. Jest drugim co do wielkości miastem w Polsce i największym ośrodkiem przemysłu lekkiego. Miasto jest także prężnym ośrodkiem naukowym i kulturalnym. Posiada 7 wyższych uczelni oraz liczne instytuty naukowo-badawcze. Działają tu: Teatr Wielki, Filharmonia, Teatr Muzyczny, Teatry Dramatyczne i Teatry Dla Dzieci, Wytwórnia Filmów Fabularnych i in.

Chór "Głos znad Niemna" jest bardzo wdzięczny wojewodzie Marianowi Łabędzkiemu za tę ciepłą atmosferę, która miała miejsce podczas naszego pobytu na Ziemi Łódzkiej.

30 listopada zwiedziliśmy Centrum Handlowe "Ptak" w Tuszynie i daliśmy ostatni występ w sali Ośrodka Straży Pożarnej.

Opuszczaliśmy nowo poznanych przyjaciół z żalem i łzami w oczach, i jednocześnie z nadzieją na ponowne spotkanie. Z wielkim bagażem miłych wrażeń opuściliśmy granice RP. Dużą w tym zasługa naszych opiekunów - pani Liliany Andrzejczakowej i pana Zbigniewa Otubka. Dziękujemy organizatorom i gospodarzom za umożliwienie nam kontaktów z odległą, ale tak nam bliską, Ziemią Łódzką i Skierniewicką.

Na marginesie pragnę zaznaczyć, że chór przeżywa obecnie okres twórczego wzlotu. Dużo pracujemy nad precyzją wykonania, mamy ambitne plany na przyszłość. I robimy to w czynie społecznym, z potrzeby serca. Już czas, by chór "Głos znad Niemna" posiadał poważnych sponsorów. Należy także pomyśleć o przyciągnięciu do chóru utalentowanej młodzieży.

Ryszard KACYNEL

WSPOMNIENIA

Marianna Czerwiecka

Moje życie

ODCINEK III

Doszliśmy do polskiej wsi. Tam mieszkała rodzina teściowej. Ukryli nas w stodole, w piwnicy. Tam była jeszcze strzelanina - koło wsi - w krzakach nad Niemnem byli Niemcy, a z drugiej strony Rosjanie. Ale w nocy Niemcy uciekli i niedługo zjawili się Rosjanie i różni cywile z czerwonymi opaskami. Pytali się o Niemców i byli tacy, co o nas też pytali. Jakieś parę dni było względnego spokoju. Ja namyśliłam się, żeby pójść do mego Ojca, zabrać najpotrzebniejsze rzeczy i nieco żywności na dalszą tułaczkę, gdzieś 7-8 km. I tak prawie wieczorem wyruszyłam sama. Szłam skrótami, ścieżkami, omijając niepewne miejsca. Doszłam już późnym wieczorem, ale bałam się wejść do domu, czekając w krzakach, może ktoś wyjdzie, wiedziałam, że Ojciec zawsze przed spaniem obchodził gospodarstwo. Słyszę, że wychodzi, podbiegłam, nie mógł mnie rozpoznać, rozpłakałam się. Zaprowadził mnie do stodoły i mówił, że co dzień przychodzą i pytają, szukają nas. Do domu bałam się wejść, wiadomo - małe dzieci mogły by wydać. Ojciec przyniósł kolację, opowiadał różne wiadomości. 0 nas mówiono, że Rosjanie złapali i wywieźli. Różni ludzie różnie mówili. Położyłam się na sianie, trochę zasnęłam, Ojciec czuwał. I tak skoro świt budzi mnie i mówi, że jedzie dwóch rowerzystów z psami. Szybko kazał w kącie kucnąć i przysypał na mnie jakieś plewy, chyba jęczmienne, bo bardzo kolące. Zbuszowali dom, strych, wpadli do stodoły, szukali, pruli szpikulcami. Ojciec truchlał, ale cud Boski, tam gdzie siedziałam nie pruli. Poszli, zabrali Ojca ze sobą, ale za jakiś czas przyszedł i mnie odkopał półżywą. Tak przesiedziałam w stodole do wieczora, trochę odpoczęłam, odświeżyłam się, i znów wieczorem w drogę, w dziadowskim przebraniu z kijem, wziąwszy trochę żywności, pożegnawszy się z Ojcem po raz ostatni, z wielkim strachem, bojąc się cienia, poszłam. Dość szczęśliwie doszłam. Czekano na mnie, mąż już się niepokoił. Gdzieś tam jakąś łódkę zdobyli i zaraz w nocy przeprawiliśmy się po dwie osoby przez Niemen. I tak ruszyliśmy w tułaczkę, omijając Grodno, niepewne miejsca. Później jeszcze raz przez Niemen przeprawa i tak doszliśmy do polskiej wsi Baranowicze. Tam też była rodzina teściów. Odpoczęliśmy kilka dni. Ludzie mówili, że niedaleko tej wsi będzie granica, już ją Rosjanie wyznaczają, tak że okolica i Grodno będą należeć do Rosji. A więc trzeba uciekać dalej. Pewnego razu mąż postanowił pójść do Grodna, powiedział, że musi się z kimś zobaczyć. Poszłam razem z nim, z bijącym sercem. Tam, gdzie zaszliśmy, spotkaliśmy nieoczekiwanie niebezpiecznego człowieka, który nas znał. Był zmieszany, w mundurze milicyjnym, naczelnik Grodna - jak nam powiedział, Białorus. Ja myślałam, że mi serce wyskoczy. Zaczęły się różne rozmowy, naturalnie przy kieliszku, i między innymi on powiedział dokładnie o tej granicy. Widząc moje przerażenie (nie mogłam się opanować) zwrócił się do mnie: "Nie bojsja Marusia, niczego wam nie zdiełaju, ja was nie widieł". Gdzieś po północy, posłano nam spanie w jednym pokoju. On położył pistolet na stole, a drugi pod poduszkę, mąż niby drzemał, ja z różańcem w ręku modliłam się do rana. Rano się przywitał i powiada: "Uchoditie w Polszu, zdieś was niet", i odszedł bez pożegnania. Tam dowiedzieliśmy się, że grupę akowców wraz braćmi męża aresztowano i wywieziono do Rosji. Zaraz wyruszyliśmy w powrotną drogę. Rodzice męża byli bardzo załamani, nie wiedzieliśmy co począć, ale po paru dniach mąż, ja i teść wyruszyliśmy w dalszą drogę. Szliśmy, trochę jechaliśmy, ponad 30 km. W okolicy Lipska nad Biebrzą była rodzina mojej Mamy, wujostwo, tam czuliśmy się bezpieczniej. To był rok 1944. Dużo było polskiego wojska, tak, że widać było, że tworzy się Polska, jeszcze były odgłosy z frontu. I tak jakoś zima przeszła, a gdzieś wczesną wiosną mąż znalazł pracę w młynie w Lipsku. Był potrzebny mechanik na zmianę, bo bardzo dużo mąki mielono dla wojska i ludności. Ale gdzieś po kilku miesiącach spotkał przypadkowo kolegę z partyzantki, w mundurze, w randze porucznika. Organizował jakąś ochronę czy milicję w Augustowie i namówił męża, że będą "pewniejsi" w mundurze, a potrzebny był kierowca. Mąż pojechał z nim i właśnie tam w Augustowie zmienił nazwisko. Gdzieś po paru dniach przyjechał już w mundurze wojskowym, za jakiś czas znalazł jakieś pożydowskie mieszkanie i zabrał nas z Ojcem. Jakoś pomału urządzaliśmy się z myślą o pozostałej rodzinie. Granica była już strzeżona, było trudniej o kontakt z nimi.

Mąż często wyjeżdżał. Były często napady,jedni przeciw drugim. Raz, mimo "kontaktu", byli osaczeni przez leśnych, była strzelanina całą noc, były momenty beznadziejne, ale jakoś szczęśliwie wrócili, choć nie wszyscy. Zaczęli nie ufać, jeszcze raz bardzo dokładnie kazano mi pisać życiorysy, przeważnie szukano akowców, których zaraz aresztowano. Mąż z kolegą z trudem maskowali się i czuwali; jeśli komuś "coś groziło - natychmiast powiadamiali, tak że w każdej chwili byli gotowi iść do lasu. Pamiętam, jak mąż kiedyś powiedział mi, że przyjdzie później, że będą u komendanta, który obchodził urodziny. Pito tam na umór, później strzelali, najpierw po ścianach, suficie i szafach, później rozbijali szafy i niszczyli spisy akowców i innych ludzi, udając pijanych. Nad ranem mąż przyszedł cały pokrwawiony, pokaleczone ręce od rozbijania szaf, ale był bardzo zadowolony, że udało się poniszczyć dokumenty. Ale zakończyło się to zwolnieniem i komendanta, i innych. Kolega musiał zwiewać, wzywano na UB polsko-rosyjskie. Mąż też tam posiedział parę dni. Byłam bardzo przerażona, ale go zwolnili i powiedzieli, że teraz tam będzie pracował. I tak po jakimś czasie kazali mu przygotować wóz, bo pojedzie na dłuższy czas w drogę. Byliśmy z Ojcem przerażeni, ale cóż, pożegnaliśmy się i pojechał. Było to wczesną wiosną 1945 r. Bardzo się martwiłam, modliłam się i gdzieś po miesiącu wrócił, zmęczony, nie do poznania. Opowiadał tak straszne rzeczy i różne przeżycia, że nawet dzisiaj trudno mi opisywać "ruską metodę", i to, że był w Berlinie pod Bramą Brandenburską, i że był moment, kiedy mógł uciec do Amerykanów, ale miał zastrzeżone, że jeśli to zrobi, to pożegna się z rodziną. Po jakimś czasie mąż pojechał służbowo do Prus, do Ełku. Tam bardzo mu się podobało i znalazł jakiś dom poniemiecki, który z czasem uporządkował i wkrótce nas z Ojcem tam zawiózł. Znów od nowa urządzanie, ale już z myślą o rodzinie. Zaczęliśmy myśleć o handlu. Obok była piekarnia, dużo Polaków osiedlało się tam... Otworzyliśmy piwiarnię, choć na razie piwa nie było. Handlowaliśmy przeważnie pieczywem, jarzynami, owocami, rybami, jednym słowem - czym się dało, a potem już też piwem. Mąż jeszcze pracował w Augustowie, ale często wpadał i pomagał w dowożeniu piwa i innych towarów. Przychodziło do nas dużo wojskowych, oficerów polskich. Z czasem zrobiliśmy taki minibar "na ciepło", no i cieszyliśmy się, że koniec wojny. Zaczęła się wędrówka ludów, wracali Rosjanie goniąc krowy i wioząc różne szabry. Mieliśmy wielki ruch w piwiarni. Wpadali, kupowali wszystko, co było (najwięcej pieczywo, ledwie nadążyła piekarnia piec), garściami rzucali pieniądze. Po jakimś czasie męża zwolnili, choć z wielkim trudem. Byliśmy już razem, było łatwiej pracować. Wkrótce zmontował samochód i mieliśmy swój transport.

CDN

W przedwojennym Grodnie.

STRATA PATRIOTY I COŚ WIĘCEJ

ODCINEK XXIII

Podobne pytania wysłałem też i do Roosevelta. Pierwszego stycznia otrzymałem od niego wyrazy współczucia i zapewnienie pośrednictwa Stanów Zjednoczonych. Nasza odpowiedź do Churchilla w dniu 15 lutego 1944 była szczera i krótka. Odrzuciliśmy w niej "dyktatorskie żądania" ZSRR, abyśmy przyjęli już zawczasu linię Curzona jako naszą granicę wschodnią. Zaprotestowaliśmy też przeciw pochwyceniu przez Rosję Królewca i wybrzeża Prus Wschodnich. Warunkowo wyraziliśmy zgodę na natychmiastową linię demarkacyjną, znajdującą się na wschód od Wilna i Lwowa. Dotyczyło to jednak tylko okresu działań wojennych.

Ton naszej noty rozzłościł Churchila. "Czy pan wie, że nie będzie odnowienia stosunków polsko-sowieckich, jeżeli nie wyrazi pan zgody na żądania terytorialne Rosji" - zaatakował mnie.

"Nie mam uprawnień do darowania połowy kraju" - zaprotestowałem równie gorąco. Churchill odwrócił się niezadowolony.

"Wydam w tej sprawie wkrótce publiczne oświadczenie",powiedział. W międzyczasie wysłał jednak nasze ugodowe plany linii demarkacyjnej do Stalina. Ambasador Harriman zaoferował usługi Stanów Zjednoczonych w nadziei odnowienia stosunków polsko-sowieckich. Oferta ta została odrzucona przez Stalina natychmiast.

W dniu 22 lutego 1944, zanim otrzymał odpowiedź z Moskwy, Churchill przemawiał w Izbie Gmin na temat sprawy polskiej i wyjawił wtedy oficjalnie nieznane dotąd aspekty rozmów w Teheranie. Jego przemówienie spotkało się początkowo z pełną aprobatą brytyjskiego gabinetu.

Skorzystałem z okazji, aby osobiście podnieść ze Stalinem sprawę przyszłości Polski... Sprawiło mi to wielką przyjemność, gdy dowiedziałem się od niego, że jest zdecydowany na utworzenie i utrzymanie Polski silnej, integralnej i niezależnej, jako jednego z czołowych mocarstw w Europie. Powtórzył on tę deklarację kilka razy publicznie i jestem przekonany, że jest to ustalona polityka Związku Sowieckiego.

Niech mi wolno będzie przypomnieć sobie, że my nigdy w przeszłości nie gwarantowaliśmy Polsce w imieniu Rządu Jego Królewskiej Mości żadnych szczegółowych granic. Nigdy nie zgodziliśmy się na okupację Wilna przez Polskę w roku 1920. Pogląd brytyjski wyrażony w 1919 roku linią Curzona próbował załatwić ten problem chociaż częściowo. Byłem zawsze zdania, że wszystkie zagadnienia dotyczące załatwienia spraw terytorialnych powinny czekać na zakończenie wojny i że dopiero zwycięskie mocarstwa powinny osiągnąć formalne i ostateczne porozumienie, biorąc pod uwagę Europę jako całość. I takie jest wciąż jeszcze życzenie Rządu Jego Królewskiej Mości. Jednak pochód armii rosyjskiej w granice Polski, w których działa polska armia podziemna, wymaga jakiegoś przyjaznego porozumienia, które decydowałoby o sprawowaniu władzy w warunkach wojennych i ułatwiłoby wszystkim siłom antyhitlerowskim współdziałanie z najlepszym pożytkiem przeciw wspólnemu wrogowi. W ciągu ostatnich kilku tygodni minister Spraw Zagranicznych i ja osobiście, trudziliśmy się wraz z Rządem Polskim w Londynie nad wypracowaniem jakiegoś porozumienia, na podstawie którego mogłyby działać siły stron walczących, na podstawie którego, w co wierzę, wzrastałaby stale dobra wola i braterstwo między Polską i Rosją. Mam wiele uznania dla Polaków, tej bohaterskiej rasy, której narodowego ducha nie zdołały złamać wieki niepowodzeń, ale mam też dużo uznania dla stanowiska Rosjan. Już dwa razy za naszego życia Rosja została najechana przez Niemców. Zginęły miliony Rosjan i olbrzymie połacie ich ziem zostały zniszczone w wyniku powtarzającej się stale agresji. Rosja ma prawo do zabezpieczenia się od przyszłych ataków z zachodu i będziemy popierać ją całkowicie, aby to bezpieczeństwo osiągnęła nie tylko zbrojną mocą, ale też przez akceptacje i zgodę Narodów Zjednoczonych. Wyzwolenie Poski może być teraz osiągnięte przez armię rosyjską, ale kosztem milionowych strat, jakie będzie musiała ponieść, druzgocąc niemiecką maszynę militarną. Ja nie myślę, że żądania Rosji dotyczące jej zachodnich granic przekraczają granice rozsądku, czy sprawiedliwości. Marszałek Stalin i ja zgodziliśmy się na konieczność zapewnienia Polsce rekompensaty kosztem Niemiec i to na zachodzie i północy. Podniosły się natychmiast pełne oburzenia protesty Polaków z kraju, poza granicą i z naszych Sił Zbrojnych. Jakkolwiek niechętnie to mówiłem, musiałem się domagać sprawiedliwości od tych znieważonych ludzi. Rozkaz dla Sił Zbrojnych nakazywał samodyscyplinę.

W dniu 24 lutego, minister Spraw Zagranicznych Romer założył oficjalny protest w brytyjskim ministerstwie Spraw Zagranicznych. Przypomniał on Edenowi, że polskie granice na wschodzie zatwierdzone były przez Radę Ambasadorów w 1923 roku, i że lord Curzon odegrał czołową rolę w doprowadzeniu do tej akceptacji. Stany Zjednoczone zaś całkowicie popierały te granice.

CDN

17 ИЮЛЯ, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 17.00. «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма. **17.20.** Мультфільм. **17.30.** «Кантакт». Публіцыстычная праграма. (Гр.). **18.00.** АТН. **18.10.** Як працуе закон. (Гр.). **18.45.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **19.00.** Пратакол. Міжнародная праграма. **19.20.** «Незабыўнае». **19.40.** Дзень стагоддзя. **19.45.** Беларускі дом. Памяці пісьменніка Барыса Сачанкі. **20.15.** Роздум над фактам. (Гр.). **20.40.** Калыханка. **21.00, 23.00.** Навіны. **21.35.** Музычны антракт. **21.50.** Вертыкаль. Пошта прэзідэнта. **22.20.** «Кола», «Лёгкі хлеб». Кароткаметражныя фільмы. **23.15.** Пад купалам Сусвету. **23.20.** «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці. Частка 2-я.

1 КАНАЛ. 17.00, 20.00. Время. **17.20.** "Тропиканка". Телесериал. **18.10.** Час пик. **18.35.** "Угадай мелодию". **19.05.** Мужчина и женщина. **19.45.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** "Вдовы". Телесериал. **21.40.** Версии. **21.55.** Гол. **22.25.** Открытие XIX Международного московского кинофестиваля. **23.10.** Пресс-клуб.

КАНАЛ «РОССИЯ». 14.00. Деловая Россия. **17.05.** Эксповидео. **17.20.** «Купить — не купить». **17.30.** Спасение 911. **18.25.** Устами младенца. **19.00, 22.00.** Вести. **19.25.** Подробности. **19.35.** «Последний автобус на Вудсток». Худ. фильм. Часть 1-я. **20.40.** Репортер. **21.00.** Без ретуши. **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг. **22.40.** «Из зала Конституционного суда». **22.55.** «Океан». Худ. фильм.

ПОЛЬША-1. 07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** Фильм пр-ва Швейцарии. **09 15** Маленькие сказки. **09 25** Гимнастика. **09 30** Лето с волшебником. **10 00** Новости. **10 10** "Летающий Киви". Сериал пр-ва Англии. **11 05** "Доктор Квинн". Сериал пр-ва США. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Клуб одиноких сердец. **12 20** Сто лет. **12 30** Зеленое путешествие. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Развлекательная программа. **14 05** Оком репортера. **14 05** Через моря и льды. **14 25** Поединок месяца. **15 00** "Семейная одиссея". Фильм пр-ва США. **16 30** Спортивный журнал. **16 45** Тележурнал. **17 00** Музей техники. **17 25** Журнал для подростков. **18 00** Телеэкспресс. **18 30** Публицистическая программа. **19 05** Юбилейная программа. **19 30** "Марфи Браун". Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** Телетеатр. **22 35** Пульс дня. **22 50** Неделя президента. **23 00** Репортаж. **23 30** Тележурнал. **00 00** Новости. **00 10** "Авантюра". Фильм пр-ва Италии. **02 30** Компьютерная школа.

ПОЛЬША-2. 08 00 Панорама. **08 10** Спортивная программа. **08 20** Утренний гость. **08 50** Аппетит на здоровье. **09 00** Местная программа. **09 30** Комедийный сериал пр-ва Испании. **10 00** Грусть и мечты. **10 20** Портреты с натуры. **10 50** Краковские легенды. **11 00** Мультсериал. **11 25** Телесериал. **11 30** Телетурнир. **12 00** "Дворец в оливках". Сериал пр-ва Франции. **12 50** Музыкальное лето. **13 30** Интервью со звездой. **14 00** Панорама. **14 20** Сегодня - Вроцлав. **16 00** Приветствие. **16 05** Мультсериал. **16 30** Летный журнал. **17 00** Письма из Европы. **17 20** Тени жизни. **17 30** Аппетит на здоровье. **18 00** "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. **18 45** Репортаж. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 00** Телетурнир. **20 35** Велосипедное брaство. **20 50** Вот вам сказка. **21 00** "Алло, алло". Сериал пр-ва Англии. **21 30** Автожурнал. **22 00** Панорама. **22 35** "Эмилия'. Сериал пр-ва Канады. **23 20** Спортивная студия. **23 30** Музыкальный журнал. **00 00** Документальный фильм. **01 00** Панорама. **01 05** Концерт.

18 ИЮЛЯ, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 7.35. Ранішні кактэйль. **7.50.** Люстэрка Сі-эн-эн. **8.05.** Вертыкаль прэзідэнта. **8.35.** Фінансавы час. **8.50.** Дзень стагоддзя. **8.55.** Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак. **9.15.** Пратакол. Міжнародная праграма. **9.35.** Аўта-парк. **9.50.** Абібок. **10.10.** «Акаванга». Маст. фільм для дзяцей (ЗША). 1-я серыя. **10.40.** Камп'ютэрны палігон. **11.05.** «Падлетак». Маст. фільм. 1-я серыя. **15.00, 18.00, 21.00, 23.00.** Навіны. **15.10.** «Гонкі па вертыкалі». Маст. фільм. 1-я серыя. **16.15.** «Чачэрскі альбом», «Захавальнікі». **16.40.** «Калі цвіце каралева ночы». Тэлефільм. **17.00.** «Славянскі базар-95». Дзённік фестывалю. **17.10.** Мультфільм. **17.25.** Так гаворыць Біблія. **18.10.** Незабыўнае: вайна і людзі. Да дня вызвалення Гродна. **18.40.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.50.** Справы жыццёвыя. (Гр.). **19.00.** Мост. **19.30.** Абнаўленне. ВА «Хімвалакно» (Гр.). **20.00.** «Маё каханне, мой смутак». Тэлесерыял. **20.30.** Скрыжалі. **20.40.** Калыханка. **21.35.** Музычны антракт. **21.45.** Эканамікст. **22.05.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. **23.15.** Пад купалам Сусвету. **23.20.** Кубак Лацінскай Амерыкі па футболе. Аргенціна - ЗША.

1 КАНАЛ. 5.00. Телеутро. **8.00, 11.00, 14.00, 23.35.** Новости. **8.20, 17.20.** "Тропиканка". Телесериал. **10.10.** Семь дней спорта. Футбол. **14.20.** Телерадиокомпания "Мир". **15.00.** Посмотри, послушай. **15.20.** Юные дарования. **15.40.** Марафон-15. **16.05.** "Элен и ребята". Молодежный телесериал. **16.30.** Джэм. **17.00, 20.00.** Время. **18.10.** Час пик. **18.35.** "Угадай мелодию". **19.05.** Тема. **19.45.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Из первых рук. **20.55.** "Все остается людям". Худ. фильм. **21.55.** Хит-парад "Останкино".

КАНАЛ «РОССИЯ». 6.30. Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00.** Вести. **7.30.** Звезды говорят. **7.35.** Ритмика. **7.50.** Требуются... требуются... **7.55.** Мульти-пульти. **8.05.** От нашего корреспондента. «Энигма». **8.30.** «Репетиция свадьбы». Худ. фильм (Великобритания). **9.55.** Телегазета. **10.05.** РТВ-избранное. «Мышкин и четвертая власть». **10.35.** «Милицейская хроника». **10.45.** «Бременские музыканты». Мультсериал (Испания). **11.15.** Репортажи с мест. **15.05.** Там-там новости. **15.20.** Праздник каждый день. **15.30.** Гостиница деда Мазая. **15.45.** «Никто не забыт». **15.50.** Месяцеслов. **16.20.** Новая линия. **16.50.** «Рождественский подарок». Мультфильм. **17.15.** «Россия. Объяснение в любви». Фильм 9-й. **17.40.** Неюбилейный разговор. «Крепкий корень». К 70-летию А.Ананьева. **18.00.** L-клуб. **18.45, 19.35.** Леонид Филатов в фильме «Успех». **19.25.** Подробности. **21.15.** «Клуб губернаторов». **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг. **22.40.** «Из зала Конституционного суда». **22.55.** «Океан». Худ. фильм. **23.50.** Экран криминальных сообщений.

ПОЛЬША-1. 07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседы. **09 00** "Тигр". Фильм пр-ва Норвегии. **09 15** Маленькие сказки. **09 25** Гимнастика. **09 30** Лето с волшебником. **10 00** Новости. **10 10** Сериал пр-ва Англии. **10 35** "Ни за какие сокровища". Сериал пр-ва Польши. **11 00** "Джулия Джокер". Сериал пр-ва Германии. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Рынок труда. **12 20** Это легко. **12 30** Польские пивзаводы. **12 45** Лето. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Пространство науки. **13 30** Без границ. **14 00** Лето у Коперника. **14 05** Встреча со Станиславом Лемом. **14 25** Лето у Коперника. **14 30** Лето с наукой. **15 45** Лето у Коперника. **15 00** "Мой друг дельфин". Фильм пр-ва Канады. **16 30** Спортивный журнал. **17 00** Играй с нами. **17 25** Мир фантастики. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Лицом к лицу. **18 55** Музыкальная программа. **19 00** Сенсация XX века. **19 30** Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** "Американская кадриль". Фильм пр-ва США. **23 05** Публицистическая программа. **23 35** Наш шкаф. **00 00** Новости. **00 10** Репортажи. **01 30** Клуб одиноких сердец. **01 50** Камень. **02 00** Программа о поэзии.

ПОЛЬША-2.. 09 30 "Радиороманс". Сериал пр-ва Польши. **10 00** Грусть и мечты. **10 20** Документальный сериал. **11 00** Программа для детей. **11 25** Мультсериал. **11 30** Телетурнир. **12 00** "Запретная любовь". Сериал пр-ва Испании. **12 50** Музыкальное лето. **13 20** Интервью со звездой. **13 45** Музыкальные новости. **14 00** Панорама. **14 20** Тележурнал. **16 00** Приветствие. **16 05** Мультсериал. **16 30** Спортивная студия. **17 00** Тележурнал. **17 10** Католическая программа. **17 30** Телетурнир. **18 00** "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. **18 45** Репортаж. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 00** Телетурнир. **20 35** Программа для детей. **21 00** Баланс XX века. **21 50** Спортивная программа. **22 00** Панорама. **22 30** Экологическая программа. **22 40** Репортеры второй программы представляют. **23 05** "Осмотр места происшествия". Фильм пр-ва Польши. **00 40** Криминальное танго. **01 10** Панорама. **01 15** Спортивная студия. **01 25** "Обиженная". Фильм пр-ва Венгрии.

19 ИЮЛЯ, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 7.35. Ранішні кактэйль. **7.50.** Эканамікст. **8.00.** Люстэрка Сі-эн-эн. **8.15.** Тэлесябрына. **8.45.** «Маё каханне, мой смутак». Тэлесерыял. **9.15.** Скрыжалі. **9.20.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. **10.15.** «Акаванга». Маст. фільм для дзяцей (ЗША). 2-я серыя. **10.45.** Відзьма-нявідзьма. **11.45.** «Падлетак». Маст. фільм. 2-я серыя. **15.00, 18.00, 20.00, 23.00.** Навіны. **15.10.** «Гонкі па вертыкалі». Маст. фільм. 2-я серыя. **16.20.** «Славянскі базар-95». Дзённік фестывалю. **16.30.** Адкрыццё Цэнтра нацыянальных культур. **18.10.** «Гараднiца». Мастацкая праграма. (Гр.). **18.50.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **19.00.** Для вас, абітурыенты. Куды пайсці вучыцца? **19.30.** Дзень стагоддзя. **19.40.** Калыханка. **20.35.** Урачыстае адкрыццё IV Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар-95». **21.55.** Музычны антракт. **22.05.** Эканамікст. **22.25.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. **23.35.** Пад купалам Сусвету.

1 КАНАЛ. 5.00. Телеутро. **8.00, 11.00, 14.00, 23.10.** Новости. **8.20, 17.20.** "Тропиканка". Телесериал. **9.15.** В мире животных. **9.50.** Семь дней спорта. Теннис. **14.20.** Телерадиокомпания "Мир". **15.00.** Домисолька. **15.20.** "Путешествие в прошлое". **15.50.** Фан-клуб. **16.05.** "Элен и ребята". Молодежный телесериал. **16.30.** Тин-тоник. **17.00, 20.00.** Время. **18.10.** Час пик. **18.35.** "Угадай мелодию". **19.05.** Кинопанорама. **19.45.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** "Простофиля". Худ. фильм (Франция-Италия). **22.10.** Версии. **22.35.** Дневник XIX Международного московского кинофестиваля.

КАНАЛ «РОССИЯ». 6.30. Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00.** Вести. **7.30.** Звезды говорят. **7.35.** Ритмика. **7.50.** Требуются... требуются... **7.55.** Ключевой момент. **8.05.** Пилигрим. **8.50.** «Санта-Барбара». **9.40.** Крестьянский вопрос. **10.05.** РТВ-избранное. «Художник и его герой». **10.35.** «Милицейская хроника». **10.45.** «Бременские музыканты». Мультсериал. **11.15.** Репортажи с мест. **15.05.** Там-там новости. **15.20.** Праздник каждый день. **15.30.** Чья сторона? **16.20.** Новая линия. **16.50.** Телегазета. **16.55.** «Плюшевый кролик». Мультфильм (Канада). **17.25.** Киноафиша. **17.40.** Теледебаты. **18.25.** Своя игра. **19.25.** Подробности. **19.35.** «Санта-Барбара». **20.35.** «Славянский базар-95». Торжественное открытие 4-го Международного фестиваля искусств. **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг. **22.40.** «Из зала Конституционного суда». **22.55.** «Осенняя казнь». Худ. фильм.

ПОЛЬША-1. 07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** "Завтрак в джунглях". Фильм пр-ва Германии. **09 15** Маленькие сказки. **09 25** Гимнастика. **09 30** Лето с волшебником. **10 00** Новости. **10 10** "Новые приключения черного князя". Сериал пр-ва Англии. **11 00** "Слава". Сериал пр-ва США. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Киножурнал. **12 30** Лето. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Репортаж. **13 45** Случаи. **14 00** Документальный сериал. **14 25** Лето на взморье. **15 00** "Месть космоса". Фильм пр-ва Англии. **16 20** Спортивная программа. **16 40** Путешествия во время каникул. **17 00** Телетурнир. **17 25** Программа для молодежи. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Развлекательная программа. **18 45** С камерой среди зверей. **19 05** "Солнечный патруль". Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** "Жандарм женится". Комедия пр-ва Франции. **22 40** Пульс дня. **23 00** Фрагменты концерта. **23 35** Что нового? **00 00** Новости. **00 10** "Сэмми и Росси, в кровать". Фильм пр-ва Англии. **01 45** Компьютерная школа. **02 00** Музыкальные награды.

ПОЛЬША-2. 08 00 Панорама. **08 10** Спортивная программа. **08 20** Утренний гость. **08 50** Аппетит на здоровье. **09 00** Местная программа. **09 30** "Маски в суде". Сериал пр-ва России. **10 15** Грусть и мечты. **10 30** Животные Австралии. **11 00** Кроссворд. **11 25** Мультсериал. **11 30** Развлекательная программа. **12 00** Документальный сериал. **12 50** Музыкальное лето. **12 50** Музыкальный журнал. **13 20** Интервью со звездой. **13 45** Музыкальные новости. **14 00** Панорама. **14 20** Сегодня Катовице. **16 00** Приветствие. **16 05** "Виджет". Сериал пр-ва США. **16 30** Животные вокруг нас. **17 00** Киносеанс. **17 30** Телетурнир. **18 00** "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. **18 55** Розыгрыш лото. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 00** Колесо фортуны. **20 35** Кроссворд. **21 00** Вечер кабаре. **21 50** Спортивная программа. **22 00** Панорама. **22 35** Экспресс репортеров. 23 05 Телетеар. 00 45 Спортивная студия. **01 10** Панорама. **01 05** Ф. Шуберт.

20 ИЮЛЯ, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 7.35. Ранішні кактэйль. **7.50.** Эканамікст. **8.00.** Люстэрка Сі-эн-эн. **8.15.** Цёмны пакой. Адмаўленцы ад арміі. **8.45.** Дзень стагоддзя. **8.50.** «Сенсацыя». Тэлесерыял. **9.45.** «Акаванга». Маст. фільм для дзяцей. 3-я серыя. **10.15.** Урокі Наталлі Наважылавай. **10.45.** «Падлетак». Маст. фільм. 3-я серыя. **15.00, 18.00, 20.00, 23.15.** Навіны. **15.10.** «Гонкі па вертыкалі». Маст. фільм. 3-я серыя. **16.20.** Мультфільмы. **17.00.** «Славянскі базар-95». Дзённік фестывалю. **17.25.** Так гаворыць Біблія. **18.10.** Кола думак. Ветэран вайны і працы С.А. Шрэдэрс. **18.50.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **19.00.** «Вяскоўцы». Жніво і фінансы. Прымае ўдзел намеснік прэм'ер-міністра РБ У.Г.Гаркун. **19.40.** Калыханка. **20.30.** «Славянскі базар-95». Конкурс маладых выканаўцаў. Дзень першы. **22.05.** Студыя «Палітыка». **22.20.** Музычны антракт. **22.30.** Эканамікст. **22.45.** Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». «Своечасова». **23.30.** Пад купалам Сусвету. **23.35.** «На зыходзе ночы». Маст. фільм. 1-я серыя.

1 КАНАЛ 8.00, 11.00, 14.00, 23.35. Новости. **8.20, 17.20.** "Тропиканка". Телесериал. **9.10.** Клуб путешественников. **9.55.** Семь дней спорта. Художественная гимнастика. **14.20.** Телерадиокомпания "Мир". **15.00.** Мультитроллия. **15.20.** За Жар-птицей. **15.40.** Волшебный мир, или Синема. **16.05.** "Элен и ребята". Молодежный телесериал. **16.30.** До шестнадцати и старше... **17.00, 20.00.** Время. **18.10.** Час пик. **18.35.** Лотто "Миллион". **19.05.** В поисках утраченного. М.Бернес. **1 9.45.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Москва. Кремль. **21.05.** "Меморандум Квиллера". Худ. фильм (Великобритания). **22.55.** Версии. **23.10.** В мире джаза.

КАНАЛ «РОССИЯ». 6.30. Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00.** Вести. **7.30.** Звезды говорят. **7.35.** Ритмика. **7.50.** Требуются... требуются... **7.55.** Ключевой момент. **8.05.** «Резные камни Эрмитажа». Док. фильм. **8.35.** Мульти-пульти. **8.45.** Телегазета. **8.50.** «Санта-Барбара». **9.40.** Крестьянский вопрос. **10.05.** Музыкальный экспромт. **10.20.** «Милицейская хроника». **10.30.** Торговый дом. **10.45.** «Бременские музыканты». Мультсериал. **11.15.** Репортажи с мест. **15.05.** Там-там новости. **15.20.** Праздник каждый день. **15.30.** Кенгуру. **15.50.** Месяцеслов. **16.20.** «Тобольск». Видеофильм. **16.50.** Мультфильм. **17.20.** «Россия. Объяснение в любви». Фильм 10-й. **17.50.** «Никто не забыт». **17.55.** Ваш партнер. «Российские железные дороги». **18.10.** Шесть соток. **18.30.** Лидер-прогноз. **19.25.** Подробности. **19.35.** «Санта-Барбара». **20.30.** Театр моей памяти. Лиля Брик. **21.05.** Газетные истории. **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг. **22.45.** «Из зала Конституционного суда». **23.00.** Хроно. **23.30.** Экран криминальных сообщений.

ПОЛЬША-1. 07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** "Антони". Фильм пр-ва Канады. **09 15** Маленькие сказки. **09 25** Гимнастика. **09 30** Лето с волшебником. **10 00** Новости. **10 10** "Морские сорванцы". Сериал пр-ва Новой Зеландии. **10 35** Братство игр и приключений. **11 00** "Репортер идет по следу". Сериал пр-ва Канады. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Таков мир. **12 30** Лето. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 20** Балтийские повести. **13 45** Тележурнал. **14 00** В райском саду. **14 20** Животные мира. **15 00** "Святая война". Фильм пр-ва Польши. **16 30** Спортивный журнал. **16 50** Ландшафтный парк. **17 00** Мультсериал. **17 25** Телетурнир. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Автомания. **18 40** Католический журнал. **19 05** Киножурнал. **19 30** "Пала майор". Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** "Жар тропиков". Сериал пр-ва Канады. **22 05** Первая программа. **23 45** Правительственный журнал. **22 55** Журнал о риске. **23 25** Лексикон польской развлекательной музыки. **23 40** Полицейский журнал. **00 00** Хозяйственные новости. **01 05** Художественный фильм.

ПОЛЬША-2. 08 00 Панорама. **08 10** Спортивная программа. **08 20** Утренний гость. **08 50** Аппетит на здоровье. **09 00** Местная программа. **09 30** "Дети, заботы и мы". Сериал пр-ва США. **10 00** Грусть и мечты. **10 20** Документальный сериал. **10 45** Репортаж. **11 00** Клуб пана Рыся. **11 25** Мультсериал. **11 30** Тележурнал. **12 00** "Сделано в СССР". Фильм пр-ва СССР. **13 20** Музыкальное лето. **13 50** Краковсие легенды. **14 00** Панорама. **14 20** Сегодня Гданьск. **16 00** Приветствие. **16 05** Спортивная студия. **16 30** Программа о животных. **17 00** Кинопредставление. **17 15** Репортаж. **17 30** Телетурнир. **18 00** "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. **18 45** Тележурнал. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 00** Один из десяти. **20 35** Клуб пана Рыся. **21 00** Спортивная программа. **22 00** Панорама. **22 35** Люблю кино. **22 40** "Конформист". Фильм пр-ва Франции. **00 35** Люблю кино. **00 50** Спортивная студия. **01 00** Панорама. **01 05** Люблю кино.

21 ИЮЛЯ, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 7.35. Ранішні кактэйль. **7.50.** Эканамікст. **8.00.** Люстэрка Сі-эн-эн. **8.15.** Студыя «Палітыка». **8.30.** «Своечасова». **9.00.** «Бусляня». Кароткаметражны фільм. **9.40.** Мультфільм. **10.00.** «Славянскі базар-95». Канцэрт дзіцячых калектываў. **11.30.** Тэлебіржа. Безпрацоўе. **12.05.** «Падлетак». Маст. фільм. 4-я серыя. **15.00, 18.00, 20.00, 23.00.** Навіны. **15.10.** «Вылет затрымліваецца». Маст. фільм. **16.25.** Мірскаму замку — 500 гадоў. **17.00.** «Славянскі базар-95». Дзённік фестывалю. **17.30.** Дзедка за рэпку. Парады агароднікам. **18.10.** Толькі па пятніцах. (Гр.). **18.50.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **19.00.** Для вас, абітурыенты. Куда пайсці вучыцца? **19.40.** Калыханка. **20.30.** «Славянскі базар-95». Конкурс маладых выканаўцаў. Дзень другі. **22.05.** Музычны антракт. **22.15.** Эканамікст. **22.25.** Акалада. Музычная праграма. **22.55.** Пад купалам Сусвету. **23.20.** «На зыходзе ночы». Маст. фільм. 2-я серыя.

1 КАНАЛ. 5.00. Телеутро. **8.00, 11.00, 14.00, 0.00.** Новости. **8.20, 17.20.** "Тропиканка". Телесериал. **9.10.** "В поисках утраченного". **9.55.** Семь дней спорта. Баскетбол. **14.20.** Телерадиокомпания "Мир". **15.00.** "Белый Клык". **15.35.** Новая реальность. **16.05.** Рок-урок. **17.00, 20.00.** Время. **18.10.** Дикое поле. **18.30.** Человек и закон. **19.00.** Поле чудес. **19.45.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** "Вдовы". Телесериал. **21.40.** Версии. **21.55.** Дневник XIX Международного московского кинофестиваля. **22.05.** Взгляд. **23.00.** Музобоз. **23.40.** Человек и неделя.

КАНАЛ «РОССИЯ». 6.30. Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00.** Вести. **7.30.** Звезды говорят. **7.35.** Ритмика. **7.50.** Требуются... требуются... **7.55.** Совершенно секретно. **8.45.** Телегазета. **8.50.** «Санта-Барбара». **9.40.** Крестьянский вопрос. **10.05.** Музыкальный экспромт. **10.20.** «Милицейская хроника». **10.30.** Торговый дом. «Ле Монти». **10.45.** «Бременские музыканты». Мультсериал. **11.15.** Репортажи с мест. **15.20.** «Славянский базар-95». На 4-м Международном фестивале искусств. **15.50.** Праздник каждый день. **16.20.** Новая линия. **16.50.** Дисней по пятницам. «Зорро». Худ. фильм. **17.45.** Непопулярная тема. **18.00.** Горячая десятка. **19.25.** Подробности. **19.35.** «Санта-Барбара». **20.30.** Сам себе режиссер. **21.05.** «К-2» представляет: «Ню». **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг. **22.45.** «Из зала Конституционного суда». **23.00.** «Приключения раввина Якова». Худ. фильм.

ПОЛЬША-1. 07 00 Кофе или чай? **08 45** Беседа. **09 00** Телепредсталение для детей. **09 15** Маленькие сказки. **09 25** Гимнастика. **09 30** Дошкольники дома. **10 00** Новости. **10 10** Сериал пр-ва Канады. **11 00** Сериал пр-ва США. **11 50** Музыкальная программа. **12 00** Под чертой. **12 20** Спасти от забытья. **12 30** Лето. **13 00** Новости. **13 10** Агробизнес. **13 15** Репортаж. **13 50** Обычаи. **14 05** Евротуристика. **14 20** Состояние души. **14 35** Быть здесь. **15 00** "Молодые наездники". Сериал пр-ва США. **16 30** Спортивная программа. **16 45** Силы быстрого реагирования. **17 00** Программа для самых маленьких. **17 25** Музыкальная программа. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Культурно-публицистический журнал. **18 40** Тележурнал. **19 00** Свидание втемную. **19 45** Тележурнал. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** "Французская революция". Фильм пр-ва Франции. **22 45** Пульс дня. **23 00** Четверть часа. **23 15** Тележурнал. **23 40** Спортивная студия. **00 10** Новости. **00 20** Спортивная студия. **00 40** Развлекательная программа. **01 10** "Хорошая жена". Фильм пр-ва Австралии.

ПОЛЬША-2. . 08 20 Утренний гость. **08 50** Аппетит на здоровье. **09 00** Местная программа. **09 30** Сериал пр-ва США. **10 00** Грусть и мечты. **10 30** Документальный фильм. **11 00** Программа для детей. **11 15** Мультсериал. **11 30** Гениальная эпоха. **12 00** "Сандокан". Сериал пр-ва Италии. **14 00** Панорама. **14 20** Сегодня Варшава. **16 00** Приветствие. **16 05** Мультсериал. **16 30** Школа лгунов. **17 05** "Нескучные дни". Сериал пр-ва США. **17 30** Военная программа. **18 00** "Залив Мэрлиноу". Сериал пр-ва Новой Зеландии. **18 50** Тележурнал. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **20 00** Один из десяти. **20 35** Музыкальная программа. **21 00** Спортивная программа. **22 00** Панорама. **22 35** Литературная программа. **23 10** "Человек с ледника". Фильм пр-ва США. **00 40** Спортивная студия. **01 00** Панорама. **01 05** Музыкальное лето.

22 ИЮЛЯ, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 8.00. Эканамікст. **8.10.** Люстэрка Сі-эн-эн. **8.25.** Існасць. Духоўная праграма. **9.00.** «Лулу — анёл кветак». Мультсерыял. **9.30.** Здароўе. **10.00.** «Лёс мой і надзея — гэта ты, мастацтва». Тэлефестываль творчасці інвалідаў. **10.15.** Барысаў. Два святы ў ліпені. **10.45.** Бон тон. **11.15.** Футбол. Кубак Лацінскай Амерыкі. Паўфінал. **12.50.** Шматгалоссе. **13.20.** «Лёс мой і надзея — гэта ты, мастацтва». Частка 3-я. **14.00.** «Чацвёртае вымярэнне». Духоўна-асветніцкі канал. **15.00.** Асілак. Тэлевізійны спартыўны клуб. **15.55.** «Залатая ліра». Хіт-парад беларускай песні. **16.45.** Мультфільмы. **17.00.** «Трапічная спёка». Маст. фільм. **18.00.** «Славянскі базар-95». Канцэртная праграма з удзелам кампазітара Алега Елісеенкава і маладых выканаўцаў. **19.10.** Дзённік фестывалю. **19.30.** SOS. **19.35.** «Мілы дружа мой, талісман». Дак. фільм. **20.00.** Міжнародныя спартыўныя навіны. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Навіны. **21.40.** «Зоркі» на экране. А.Панкратаў-Чорны і Н.Гундарава ў маст. фільме «Альфонс». **23.05.** Фінансавы час. **23.20.** Пад купалам Сусвету. **23.25.** Відзьма-нявідзьма.

1 КАНАЛ. 6.30. Телеутро. **8.00, 14.00, 23.05.** Новости. **8.20.** Лего-го! **8.50.** "Секреты моего лета". **9.25.** Утренняя почта. **10.00.** Смак. **10.15.** Здоровье. **10.50.** Провинция. **11.20.** Бомонд. **11.45.** "Барабан". Худ. фильм (Великобритания). **13.25.** Зеркало. **14.20.** Большие гонки. **14.45.** Жил-был фарцовщик. **15.35.** В мире животных. **16.10.** "Золотой кадр". И.Андроников. **17.00, 20.00.** Время. **17.25.** Теплый дом. **18.05.** "Узкая грань". Худ. фильм (США). **19.45.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** "Вдовы". Телесериал. **21.40.** Дайана Росс в Москве. **22.35.** У всех на устах.

КАНАЛ «РОССИЯ». 7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Звезды говорят. **7.30.** От «винта». **7.45.** Продленка. **8.00.** РТВ-избранное. «Под сенью дружных муз...». Евгений Баратынский. **8.20.** Пилигрим. **9.05.** Парламентская неделя. **9.50.** Ретро-шлягер. Памяти Николая Никитского. **10.20.** Соотечественники. Реквием по северу. 1-я и 2-я части. **11.20.** «Мушкетеры двадцать лет спустя». Худ. фильм. **13.20.** Де факто. **13.35.** «Мегрэ в Пиккратце». Худ. фильм. **14.25.** Золотая шпора. **14.55.** «Таможенная служба России». Видеофильм. **15.10.** «Славянский базар-95». Финал конкурса молодых исполнителей. **15.55.** Футбол. Чемпионат России. «Локомотив» (Москва) - «Спартак» (Владикавказ). **17.55.** Клип-антракт. Л.Черникова. **18.00.** «Не пытайтесь делать это дома». Развлекательная программа. **19.25.** Л.Филатов в фильме Э.Рязанова «Забытая мелодия для флейты». **21.45.** «Таракан». Мультфильм для взрослых. **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг. **22.40.** «Звуковая дорожка». **23.25.** «Ночной разговор». **23.30.** «Декамерон». Мультфильм для взрослых. История 2-я.

ПОЛЬША-1. 09 30 Сериал пр-ва Австралии. **10 20** Программа католической редакции для детей. **10 45** Программа для детей. **11 30** Энциклопедия второй мировой войны. **12 00** "Охотник на крокодилов". Документальный сериал. **12 45** Музыкальная программа. **13 00** Новости. **13 05** Страна. **13 30** Телетеатр. **14 30** Мультфильмы У. Диснея. **15 45** Тележурнал. **16 30** Животные мира. **17 00** "Билл Гоусби шоу". Сериал пр-ва США. **17 30** Юбилейная программа. **18 00** Телеэкспресс. **18 20** Тележурнал. **19 05** "День за днем". Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** "Год спокойного солнца". Фильм пр-ва Польши. **23 00** Ополе-95. **23 30** Репортаж. **00 00** Новости. **00 15** Спортивная суббота. **00 30** Ополе-95. **01 15** "Убийца из глубины леса". Фильм пр-ва США. **02 50** За границей реального. **04 00** Ополе-95.

ПОЛЬША-2.09 00 Мультсериал. **09 25** Приветствие. **09 30** Местная программа. **10 30** Путешествие во времени и пространстве. **11 30** Программа для детей. **12 30** Духи, замки, упыри. **13 00** Художественный фильм. **14 30** Вторая программа. **14 40** Документальный фильм. **15 15** Однажды посетишь. **15 30** Жизнь рядом с нами. **16 00** Сериал пр-ва США. **16 45** Звезды тех лет. **17 05** Приветствие. **17 30** Телетурнир. **18 00** Большая игра. **18 55** Розыгрыш лото. **19 00** Панорама. **19 10** Местная программа. **19 30** Семь дней - мир. **20 00** Телетурнир. **20 35** Программа для детей. **21 00** Концерт. **22 00** Панорама. **22 30** Слово на воскресенье. **22 35** Тележурнал. **22 55** "Карьера Иосифа Маккартхи". Фильм пр-ва США. **01 15** Спортивная студия. **01 25** Панорама. **01 30** Кантри клуб.

23 ИЮЛЯ, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ. 8.00. «Цырк прыехаў». **8.50.** Спортпляцоўка. **9.15.** «Свая талерка». Сям'я года. **9.45.** «Конан і яго маладыя байцы». Мультсерыял (ЗША). **10.15.** Студыя «Калыханка». «Мульцiклуб». **10.35.** Урокі Наталлі Наважылавай. **11.05.** «Усё нармальна, мама». Забаўляльная праграма. **11.35.** Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак. **11.55.** Футбол. Кубак Лацінскай Амерыкі. Паўфінал. **13.30.** Аўта-парк. **13.45.** Нядзельны канал дзіцячай творчасці «Акно». **14.45.** Сітуацыя. Амаль дэтэктыўная віктарына. **15.35.** Паміж намі, жанчынамі... **16.15.** Агмень. Беларусы замежжа. **16.40.** Стыль. **17.00.** «Славянскі базар-95». Дзённік фестывалю. **17.10.** Прэс-імпрэза. Да першага выпуску Міжнароднага радыёлагічнага каледжа імя А.Сахарава. **18.00.** Таямніцы свету. «Экспедыцыя». Навукова-папулярны серыял. **18.35.** Абібок. **18.55.** «КВЗ-95». Вечар у клубе. **19.25.** «Карамболь». Ток-шоу з удзелам сям'і Наважылавых. **20.00.** Рэзананс. **20.45.** Калыханка. **21.10.** Урачыстае закрыццё IV Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар-95». **23.00.** Пад купалам Сусвету. **23.10.** «Слуга». Маст. фільм (Вялікабрытанія).

1 КАНАЛ. 6.30. Телеутро. **8.00, 14.00, 23.20.** Новости. **8.20.** С утра пораньше. **8.50, 16.30.** Мультфильмы. **9.15.** Пока все дома. **9.45.** Хрустальный башмачок. **10.30.** Служу России! **11.05.** Всемирная география. **11.50.** Вся Россия. **12.15.** В эти дни 50 лет назад. **12.30.** "Радуга". **13.00.** Очевидное невероятное. **13.45.** Спорт в обед. **14.20.** Большой театр. Дни и вечера. **15.10.** Клуб путешественников. **16.00.** Окно в Европу. **17.00.** Время. **17.20.** Суфлер. **18.00.** Один на один. **18.30.** "Кумиры, кумиры...". Джо Кокер. **19.05.** "КВН-95". **21.00.** Воскресенье. **21.50.** "Вдовы". Телесериал. **22.35.** Любовь с первого взгляда.

КАНАЛ «РОССИЯ». 7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Звезды говорят. **7.30.** «Полный вперед». Док. фильм. **7.50.** Первый дубль. **8.05.** Золотой ключик. **8.20.** Футбол без границ. **9.05.** Доброе утро, Европа. **9.35.** Аты-баты... **10.05.** «Консолидация». **10.10.** Русское лото. **10.55.** «Тайна королевы Анны, или Мушкетеры 30 лет спустя». 1-я серия. **12.15.** Параллели. **12.30.** Ретро-шлягер. М.Матусовский. **13.20.** «Не вырубить...». **13.35.** «Мегрэ в Пиккратце». Худ. фильм. **14.20.** «Сигнальный экземпляр». **14.30.** «Твои возможности, человек». **15.00.** «Услышат ли глазами голос мой...». Борис Эйфман. **15.45.** «Великий лес Каледонии». Док. фильм. **16.40.** Коробка передач. **17.00.** Волшебный мир Диснея. «Русалочка», «Новые приключения Винни Пуха». Мультфильмы. **17.55.** Неюбилейный разговор. «Три мечты Ю.Карякина». **18.25.** У Ксюши. **19.25.** Киномарафон. «Зуб за зуб». Худ. фильм (ФРГ). **21.15, 22.40.** «Славянский базар-95». Торжественное закрытие 4-го Международного фестиваля искусств. **22.30.** Река времени. **22.35.** Автомиг.

ПОЛЬША-1. 09 30 Утренний киножурнал. **09 55** Фестиваль Конин-95. **10 20** "Дорога в Авонлеа". Сериал пр-ва Канады. **11 15** В старом кино. **12 40** Репортаж. **13 00** Трансляция из Ватикана. **13 20** Комментарий. **14 00** Новости. **14 15** Телеконцерт пожеланий. **14 45** Антенна. **15 10** "Четыре танкиста и собака". Сериал пр-ва Польши. **16 05** Репортаж. **16 30** Золотые годы рок-н-рола. **17 00** Документальный фильм. **18 00** Телеэкспресс. **18 25** Стоит посмеяться. **18 55** Сатирическая программа. **19 10** "Доктор Квинн". Сериал пр-ва США. **20 00** Вечеринка. **20 30** Новости. **21 10** "Улыбка судьбы". Сериал пр-ва США. **22 00** Концерт. **22 15** Под эгидой кабаре. **22 45** Правительственный журнал. **23 15** Спортивное воскресенье. **23 30** Близкие встречи. **00 15** "Глаза свидетеля". Фильм пр-ва США. **01 45** Документальный фильм.

ПОЛЬША-2.. 08 30 Фильм для глухих. **09 15** Слово на воскресенье. **09 20** Приветствие. **09 30** Местная программа. **10 30** Спортивная студия. **11 00** Отчизна. **11 15** Час с Ханной Береберой. **12 10** Телетеатр для детей. **13 00** "Три мушкетера". Фильм пр-ва США. **15 00** Музыкальные встречи. **15 10** Концерт **17 00** "Радиороманс". Сериал пр-ва Польши. **17 30** Телетурнир. **18 00** Лето кабаре. **19 00** Стихи не только о любви. **19 50** Местная программа. **20 00** Телетурнир. **20 35** Мультсериал. **21 00** Специальная линия. **22 00** Панорав. **23 25** "30-е годы в Мельбурне". Сериал пр-ва Австралии. **00 15** Спортивная студия. **01 00** Панорама. **01 05** Ночной джаз.

RELAKS ➢ ROZRYWKA ➢ HUMOR

Lekcja języka polskiego

dr Danuty KRAMARSKIEJ
i mgr Jadwigi BORYS

Temat: Formy liczebników zbiorowych - zastosowanie liczebnika w zdaniu.

Liczebniki zbiorowe odmieniają się według następującego wzoru:

M. dwoje, pięcioro (dzieci,drzwi)
D. dwojga, pięciorga (dzieci , drzwi)
C. dwojgu, pięciorgu (dzieciom, drzwiom)
B. dwoje, pięcioro (dzieci, drzwi)
N. dwojgiem, pięciorgiem(dzieci, drzwi)
Msc. (o) dwojgu, pięciorgu (dzieciach, drzwiach)

Zastosowanie liczebnika w zdaniu.

a) Liczebniki porządkowe, podobnie jak przymiotniki, zgadzają się pod względem rodzaju, przypadka i liczby z określanymi rzeczownikami.

b) Liczebniki główne: dwa (dwaj, dwie), trzy i cztery (także dwadzieścia dwa, trzydzieści trzy itd.) zgadzają się z rzeczownikiem pod względem przypadka i rodzaju, np. dwaj chłopcy, dwóch chłopców, dwoma chłopcami, dwie dziewczynki, dwóch dziewczynek, dwiema (lub dwoma) dziewczynkami.

c) Liczebniki główne od pięciu w górę oraz zbiorowe nie zawsze zgadzają się rzeczownikiem pod względem przypadka.Bywa tak w następujących wypadkach:

- gdy liczebniki główne od pięciu do tysiąca włącznie występują w mianowniku lub bierniku, np.

Pięć koni pasło się na łące.
Widziałem pięć koni.

- gdy liczebniki zbiorowe występują w mianowniku, bierniku lub narzędniku, np.

Czworo dzieci grało w piłkę.
Nasza sąsiadka ma dwoje dzieci.
Matka wyszła na spacer z trojgiem dzieci.

Jak widać z powyższego, wymienione liczebniki główne i zbiorowe łączą się w tych przypadkach z rzeczownikiem w formie dopełniacza.

Liczebniki tysiąc, milion, miliard itp. zawsze łączą się z rzeczownikiem w formie dopełniacza, np. tysiąc uczniów, tysiące uczniów, tysiącowi uczniów itd.

d) Po liczebnikach głównych od pięciu w górę i zbiorowych, orzeczenie występuje w liczbie pojedyńczej, a ponadto w czasie przeszłym i przyszłym - rodzaju nijakim, np.

Pięć koleżanek uczy się w świetlicy.
Pięć koleżanek uczyło się w świetlicy.
Dwoje drzwi stało otworem.
W fabryce będzie pracowało pięciuset robotników.

Takie same właściwości ma orzeczenie, jeśli w funkcji podmiotu występują wyrażenia typu: dwóch (trzech, czterech) uczniów, np.

Trzech uczniów wybrało się do kina.
Przy stoliku siedziało dwóch panów.

Ćwiczenie 1.

Przepisz podane zdania, wstawiając zamiast cyfr odpowiednie formy liczebników zbiorowych.

Na podwórku bawi się 3 dzieci naszej sąsiadki.
Sąsiadka często ceruje ubrania swoich 3 dzieci.
Kupuje słodycze swoim 3 dzieciom.
Odprowadza do przedszkola 3 swoich dzieci.
Z 3 dzieci jest wiele kłopotów.
Sąsiadka często opowiada znajomym o swoich 3 dzieciach.

Ćwiczenie 2.

Odmień przez przypadki wyrażenia : cztery koty, pięć kotów, czworo kociąt.

Gwiazda polskiej estrady "Kora". Fot. Robert Kaźmierczak

Kosmiczne ambicje Rosjan

Rosja rozgląda się za miejscem na własny kosmodrom w rejonie Pacyfiku. Po przeprowadzeniu wstępnego rozeznania lokalizację przyszłego kosmodromu dla rakiet komercyjnego zawężono do północnej Australii, Papui- Nowej Zelandii oraz wysepek Manus i Emirau. Do Australii wybiera się grupa rosyjskich ekspertów, by przedyskutować plan wzniesienia centrum rakietowego w Port Darwin bądź na terytorium Papui. Pod uwagę brane są również wzmiankowane wyżej wysepki, położone jeden stopień na południe od równika, co umożliwi Rosjanom wynoszenie przy pomocy rakiet na orbitę nawet 4-tonowych ładunków. Najpotężniejsza na świecie rosyjska rakieta "Proton" startując w pobliżu równika mogłaby zabierać przesyłki o 67% cięższe niż jest to możliwe przy startach z Bajkonuru w Kazachstanie. Dzięki temu nie mogłyby się z nią równać francuska "Ariane-V" i amerykańska "Titan-III".

Ekologia i dżdżownice

Brad Chapman, studiujący nauki ekonomiczne na Uniwersytecie w Calgary w Kanadzie, wydał walkę odpadkom z kuchni własnego akademika. Resztki, w ilości 90 kilogramów dziennie, zamiast trafiać na wysypisko miejskie, oddawane są "do zagospodarowania" pół milionowi czerwonych dżdżownic , które sprawnie przerabiają je na nawóz. Jeśli podczas obliczonej na cztery miesiące próby dżdżownice dowiodą swej przydatności, dwadzieścia ton odpadków organicznych, powstających każdej doby w wielu uczelnianych barach i stołówkach objętych zostanie podobnym procesem. Chęć wypróbowania nawozu zgłosił już uniwersytecki wydział ogrodnictwa.

Milioner-oryginał

Amerykanin Albert Knights jest z pewnością jedynym na świecie milionerem, który co rano zasiada za kierownicą swej śmieciarki.

Jego żona Margaret, czyni wszystko, by go przekonać, że nie musi już pracować za ok. 800 dolarów tygodniowo. Istotnie, od listopada ub. r . są bardzo zamożni, bo wygrali na loterii grube miliony dolarów. Ich życie trochę się zmieniło, bo wyposażyli swoje dzieci, przekazali sporą sumę na kościelny fundusz pomocy ubogim, wreszcie szykują się do przeniesienia z zajmowanej dotychczas przyczepy kempingowej do świeżo zbudowanej pięknej willi z basenem. Ale dla Alberta to wszystko nie powód, by miał zrezygnować ze swej śmieciarki i pracy, którą wykonuje od lat...

KIEDY BĘDZIE "ZARAZ"?

Mama Maciusia guzdrze się, przymierzając to sukienki, to spodnie, szukając to sprzączki, to paska, to chusteczki, to kredki do ust. Gdy doszła do "gdzie może być moja szminka", ojciec dał wyraz zniecierpliwieniu:

- Kiedy wreszcie...?

- Bądź cierpliwy - doradza mu żona. - Zaraz będę gotowa - obiecuje.

Po pięciu czy dziesięciu minutach nie jest jeszcze gotowa i sytuacja staje się napięta.

Wobec tego, że żona się guzdrze, ojciec uczy Maciusia posługiwania się zegarkiem.

- Patrz, ta wskazówka pokazuje godziny, ta minuty, a ta sekundy.

- A która pokazuje "zaraz"? - pyta dziecko.

- Nie ma takiego czasu.

- To gdy mama mówi "zaraz będę gotowa", nie ma takiego czasu?

Stefan GARCZYŃSKI

Edward WIEKIERA

MYŚLI POLAKÓW SPOD RÓŻNYCH ZNAKÓW

Co dobrego słyszałem
za drogowskaz miałem

***

Często gest
zdradny jest

***

Nie zaspokojona żądza i pycha
z czasem usycha

***

Zajmując się astrologią
zaniedbali ekonomię

***

Patriota prawy
nie jest żądny sławy

***

Jak serce z lodu
szkoda zachodu

***

Negatywna postawa
też ma swoje prawa

***

W każdej nacji
słychać o spekulacji

***

Łatwiej trafi w sedno
komu wszystko jedno

***

Rozplenili się hultaje
na wszystkie kraje

***

Nie potrzeba lornetki
by ujrzeć marionetki.

***

Jeden ginie w morzu
a inny na bezdrożu.

Jerome K. Jerome - i dowcip

Ktoś poprosił tego humorystę, by sprzedał mu za pięć funtów kilka dowcipów.

- To byłoby niewygodnie dla nas obu. Kiedy ktoś ujrzy, że mam pięć funtów, to pomyśli od razu, że je ukradłem. Kiedy pan opowie dobry dowcip, tak samo od razu będzie wiadomo, że to nie pański.

SAMOKRYTYKA

Do samokrytyki dojrzałem
I zawsze składam ją z zapałem.
Bo primo: gdy sam siebie ganię,
Ma skromność budzi w krąg uznanie.
Secundo: ktoś tam zaraz wtrąca:
"Oto rzetelność wprost chodząca!"
Tertio: ucieczka to niewąska
Pozbawić krytyków ich kąska.
A na ostatek, w samej rzeczy,
Ufam, że ktoś mi wręcz zaprzeczy.
Rezultat: człek powszechny mir ma
I mówią o nim - to jest firma!

Wilhelm BUSCH
w przekładzie
Tadeusza Polanowskiego

NA WESOŁO

NA WESOŁO

- Czy to nie pięknie? Zostaniesz niedługo wujkiem - mówi starsza zamężna siostra do małego braciszka.

-Wujkiem? Ja chcę być astronautą!

***

- Tomku, umyj ręce,bo spóźnisz się na lekcje fortepianu! - woła mama.

- Ale dlaczego mam myć ręce? Będę dziś grał na czarnych klawiszach.

***

- Jak było na urlopie? - pyta dyrektor pracownika

- Strasznie. Mieszkałem w domu wczasowym w pokoju nr 100 i ciągle spadała z drzwi słabo przyklejona cyfra 1.

- Mamo, możesz mi dać dwadzieścia tysięcy złotych dla pewnego biednego człowieka?

- A gdzie jest ten biedny człowiek?

- Na ulicy, sprzedaje lody.

***

- Dlaczego zerwałaś zaręczyny z tym młodym nauczycielem?

- Kiedy się spóźniłam na randkę, zażądał pisemnego usprawiedliwienia od moich rodziców.

***

Dzieci otrzymały temat wypracowania klasowego: " Gdybym był naczelnym dyrektorem ". Wszyscy pilnie piszą, tylko Adaś gapi się w okno.

- Dlaczego nie piszesz? - pyta nauczyciel.

- Czekam na moją sekretarkę.

***

- Co to jest wiatr? - pyta nauczyciel.

- Wiatr to powietrze, któremu bardzo się śpieszy - odpowiedział Jasio.

***

Dzieci z I klasy odwiedziły kościół w sąsiedniej parafii. Jeden z uczniów zauważył nad dużym krzyżem tabliczkę z napisem: "INRI" (Iesus Nazarenus Rex Iudeorum - Jezus Nazareński Król Żydowski) i powiedział do nauczycielki:

- W naszym kościele Pan Jezus nie ma takiej wizytówki.

"Głos znad Niemna"
Wydawca: Związek Polaków na Białorusi

Redaktor naczelny
Eugeniusz SKROBOCKI

Adres redakcji:
230005 Grodno
ul. Dzierżyńskiego 32
tel. 44-94-57, 44-63-75

Druk : Zakłady Graficzne
Grodno, ul.Poligrafistów 4
Zamówienie nr... 3128
Nakład 10027 egz.

Tygodnik: indeks 63863 Nr rej. 8
Indeks w Polsce 329258.
Prenumeratę przyjmują placówki Ruchu S.A.
Objętość pisma - 2 drukowane arkusze

Cena prenumeraty:
miesięczna - 2000 rb.
III kwartał 1995r. - 6000rb.
W Polsce na kwartał - 78 tys. zł.
(7 zł. 80 gr.)